

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

**НАУКОВІ РОЗРОБКИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ,
РЕКОМЕНДОВАНІ ДО
ВПРОВАДЖЕННЯ**

Київ
2017

ББК 72.6

Н 34

Наукові розробки Національної академії педагогічних наук України, рекомендовані до впровадження: Збірник анотованого переліку наукових розробок. – К., 2017. – 91 с.

Видання містить анотований перелік із рекомендованих до впровадження наукових розробок, підготовлених ученими установ НАПН України за результатами завершених і перехідних планових наукових досліджень, що здійснювалися протягом 2016 року.

Анотований перелік складається з таких розділів: «Наукова продукція» (монографії, збірники наукових праць, препринти (аналітичні матеріали); «Науково-виробнича продукція» (посібники, методичні рекомендації); «Навчальна продукція» (навчальні програми, підручники, посібники, електронні засоби навчального призначення); «Довідкова продукція» (словники, довідники, бібліографічні покажчики, інформаційні бюлетені).

Для освітян, науковців, усіх, кого цікавлять проблеми розбудови національної освіти і розвитку науки в галузі освіти, педагогіки, психології.

Відповідальні за випуск:

Луговий В. І.,

перший віце-президент, в. о. головного ученого секретаря НАПН України

Гуржій А. М.,

віце-президент НАПН України

Упорядники:

Регейло І. Ю.,

начальник науково-організаційного відділу

апарату Президії НАПН України

Довбищенко В. І.,

науковий співробітник науково-організаційного відділу

апарату Президії НАПН України

© НАПН України, 2017

ЗМІСТ

НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ

Монографії	4
Збірники наукових праць	18
Препринт (аналітичні матеріали)	24

НАУКОВО-ВИРОБНИЧА ПРОДУКЦІЯ

Посібники	25
Методичні рекомендації	36

НАВЧАЛЬНА ПРОДУКЦІЯ

Навчальні програми	49
Підручники	66
Посібники	72
Електронні засоби навчального призначення	75

ДОВІДКОВА ПРОДУКЦІЯ

Словники	77
Довідники, бібліографічні покажчики	78

НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ

МОНОГРАФІЇ

Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні

(Редкол.: В.Г. Кремень (голова), В.І. Луговий (заст. голови), А.М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. В.Г. Кременя)

У монографії здійснено всебічний аналіз стану і розвитку національної освіти за 25-річний період незалежності України, визначено актуальні проблеми освітньої сфери, виявлено причини їх виникнення, запропоновано науково обґрунтовані шляхи модернізації вітчизняної освіти в контексті глобалізації, європейської інтеграції та національної самоідентифікації. Видання підготовлено на виконання постанови Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Правове забезпечення реформи освіти в Україні» від 16 березня 2016 р. № 1031-VIII.

Розраховано на законодавців, державних управлінців, керівників навчальних закладів, педагогічних і науково-педагогічних працівників, широку громадськість, усіх, хто прагне підвищення конкурентоспроможності української освіти.

Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В.Г. Кремень (голова), В.І. Луговий (заст. голови), А.М. Гуржій (заст. голови), О.Я. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. В.Г. Кременя. – Київ : Педагогічна думка, 2016. – 448 с. – Бібліогр.: с. 21. – (До 25-річчя незалежності України).

Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України

Самопроектування особистості у дискурсивному просторі

(За ред. Н.В. Чепелєвої)

Колективна монографія присвячена висвітленню результатів дослідження психологічних закономірностей і механізмів самопроектування особистості у контексті психологічної герменевтики, визначення їх впливу на розвиток особистості залежно від вікових та соціокультурних чинників. Висвітлено зв'язок самопроектування та розвитку особистості, схарактеризовано його особливості на різних вікових етапах – у молодшому шкільному, підлітковому та юнацькому віці, дано характеристику дискурсивних практик самопроектування дорослих та людей похилого віку. Подано результати теоретико-експериментального дослідження особливостей самопроектування у кризових обставинах, пов'язаних із складними соматичними хворобами, у лімінальні періоди життя студентської молоді а також користувачів Інтернету.

Упровадження монографії сприятиме розширенню можливостей особистісного розвитку людей різних вікових груп за рахунок формування у них здатності до конструювання життєвих цілей і завдань, самопроектування свого життєвого шляху та розвитку на цій основі відповідальності за власне життя.

Монографія адресована науковцям, практикам – психологам, педагогам, фахівцям різних галузей, які зацікавлені в осмисленні та активному освоєнні психологічних практик саморозвитку та самопроектування особистості.

Самопроектування особистості у дискурсивному просторі: монографія [Електронний ресурс] / Н.В. Чепелєва, М.Л. Смульсон, О.В. Зазимко, С.Ю. Гуцол [та ін.] ; за ред. Н.В. Чепелєвої. – К.: Педагогічна думка, 2016. – 232 с. – Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/704560/>.

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України

Особистісний і професійний розвиток дорослих: теорія і практика (Аніщенко О.В. Баніт О.В., Василенко О.В., Волярська О.С. та ін.)

У монографії здійснено аналіз теоретичних і практичних аспектів особистісного і професійного розвитку дорослих. Охарактеризовано технології професійного розвитку дорослих, особливості навчання дорослих в системі неформальної освіти на основі досвіду англomовних країн. Обґрунтовано психологічні засади особистісного розвитку дорослих, психолого-педагогічні засади професійного розвитку персоналу в умовах внутрішньофірмової підготовки. Значну увагу приділено висвітленню особливостей професійного розвитку дорослих у післядипломній педагогічній освіті. Охарактеризовано дидактичні засади особистісного і професійного розвитку незайнятого населення в процесі перепідготовки.

Видання призначається науковцям, викладачам-практикам, представникам громадських організацій, усім тим, хто цікавиться проблемами неперервної освіти і освіти дорослих.

Особистісний і професійний розвиток дорослих: теорія і практика : монографія [Аніщенко О.В. Баніт О.В., Василенко О.В., Волярська О.С., Дорошенко Н.І., Зінченко С.В., Сігаєва Л.Є.] ; за заг. ред. Аніщенко О.В. – К.: ШООД НАПН України, 2016. – 15, 5 др. арк.

Підготовка педагогічного персоналу для роботи з дорослими: теоретичний і методичний аспекти

(Лук'янова Л.Б.)

У монографії здійснено аналіз теоретичних і методичних аспектів підготовки педагогічного персоналу для роботи з дорослими. На основі аналізу вітчизняного і зарубіжного досвіду розкрито специфіку професійної підготовки та діяльності фахівців, які працюють з дорослою аудиторією. Виявлено особливості професійної підготовки педагогічного персоналу для роботи з дорослими у формальній і неформальній освіті. Особливу увагу приділено розвитку андрагогічної компетентності персоналу. Здійснено прогностичне

обґрунтування використання можливостей неформальної освіти щодо підготовки педагогічного персоналу для роботи з дорослими.

Видання призначається менеджерам освіти, науковцям, викладачам-практикам, представникам громадських організацій, усім тим, хто цікавиться проблемами освіти впродовж життя, освіти дорослих.

Підготовка педагогічного персоналу для роботи з дорослими: теоретичний і методичний аспекти : монографія [Лук'янова Л.Б.]. – К.: ІПООД НАПН України, 2016. – 9,0 др. арк.

Формування готовності майбутніх вчителів до інноваційної діяльності: теорія і практика

(Огієнко О.І., Мільто Л.О., Калюжна Т.Г., Радченко Ю.Л., Котун К.В.)

У монографії розкрито особливості формування готовності майбутніх вчителів до інноваційної діяльності. порушуються серйозні проблеми професійного розвитку майбутніх вчителів. Ґрунтовно проаналізовано описані проблеми і запропоновано авторські ідеї щодо їх розв'язання. Розвинуто систему інноваційних підходів методологічного, загальнопедагогічного, дидактичного, методичного та практичного характеру.

Упровадження монографії сприятиме формуванню професійних умінь і навичок вчителя, та підвищенню ефективності їх професійної підготовки.

Для викладачів, студентів педагогічних навчальних закладів.

Формування готовності майбутніх вчителів до інноваційної діяльності: теорія і практика / За ред. О.І. Огієнко; Авт. кол.: Огієнко О.І., Мільто Л.О., Калюжна Т.Г., Радченко Ю.Л., Котун К.В. – К., 2016. – 10,75 др. арк. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705796/>.

Психолого-педагогічні технології відбору учнівської молоді до вищих навчальних закладів педагогічного профілю

(Єгорова Є.В., Засць І.В., Ігнатович О.М., Кобченко В.І. та ін., за ред. О.М. Ігнатович)

Монографія присвячена актуальній проблемі наукового дослідження, що було спрямоване на обґрунтування теоретико-методологічних засад психологічного професійного відбору майбутніх педагогів, розробку технологій відбору молоді до вищих педагогічних навчальних закладів та експериментальну перевірку їх ефективності. У монографії визначено методологічні основи дослідження та представлено його концепцію; висвітлено психологічні засади відбору старшокласників та абітурієнтів, здатних до педагогічної діяльності, а також критерії, за якими визначається придатність особистості до освітньо-професійної діяльності в сфері педагогічної освіти; представлено засоби оцінки та моніторингу індивідуально-типологічних особливостей, емпатійності, емоційно-вольової, комунікативної, когнітивної сфер та професійної спрямованості майбутніх педагогів; визначені психологічні умови здійснення процедури професійного відбору учнівської молоді до ВПНЗ.

Монографія призначена для працівників наукових установ, вищих педагогічних навчальних закладів, інститутів післядипломної педагогічної

освіти, а також є корисною для педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів, зокрема, педагогічних класів та університетів майбутнього вчителя, центрів зайнятості, що здійснюють профорієнтаційну роботу з молоддю, профконсультантів та інших фахівців з профорієнтації.

Психолого-педагогічні технології відбору учнівської молоді до вищих навчальних закладів педагогічного профілю / Єгорова Є.В, Заєць І.В., Ігнатович О.М., Кобченко В.І., Литвинова Н.І., Марченко І.Б., Мерзлякова О.Л., Синявський В.В., Шевенко А.М., Татаурова-Осика Г.П., за ред. О.М. Ігнатович, 2016. – 20,0 др. арк.

Естетичні та етичні чинники розвитку професійного досвіду викладачів вищих педагогічних навчальних закладів

(Сотська Г.І., Вовк М.П., Соломаха С.О., Філіпчук Н.О. та ін.)

У монографії розкрито етичні та естетичні чинники розвитку професійного досвіду викладачів вищих педагогічних навчальних закладів у контексті сучасних пріоритетів реформування мистецько-педагогічної освіти. Схарактеризовано теоретичні аспекти проблеми й проаналізовано історичний досвід розвитку професійного досвіду викладачів на етико-естетичних засадах. Представлено результати наукового пошуку науковців відділу з таких проблем: розвиток естетичного досвіду викладачів образотворчого мистецтва вищих педагогічних навчальних закладів; художньо-естетичний досвід світоглядного становлення людства в культурі; розвиток комунікативного досвіду – основа професійної компетентності викладача; розвиток професійного досвіду викладачів-фольклористів: ретроспективний аналіз; розвиток професійного досвіду українських педагогів-музикантів у контексті становлення теорії і практики мистецької освіти; досвід педагогів-музикантів – чинник становлення компетентнісної парадигми національної музично-педагогічної освіти.

Матеріали, подані в монографії, можуть стати у нагоді викладачам вищих навчальних закладів різних рівнів акредитації, науковцям, вчителям, студентам.

Естетичні та етичні чинники розвитку професійного досвіду викладачів вищих педагогічних навчальних закладів [Сотська Г.І., Вовк М.П., Соломаха С.О., Філіпчук Н.О., Грищенко Ю.В., Котирло Т.В.]: колективна монографія / НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 10,0 др. арк.

Розвиток професійного досвіду педагогів-музикантів у вищих навчальних закладах України (XVIII – XX ст.)

(Філіпчук Н.О., Грищенко Ю.В., Котирло Т.В.)

У монографії на основі широкої джерельної бази авторами обґрунтовано теоретико-методологічні засади музично-педагогічної освіти, виділено провідні тенденції її розвитку в контексті інтеграції до європейського освітнього простору, з'ясовано історичні передумови становлення музичної галузі. На основі ретроспективного аналізу визначено етапи розвитку музичної освіти в різних регіонах України, досліджено еволюцію змісту форм і методів музично-теоретичної дисципліни, що було пов'язано з розвитком професійного досвіду

видатних українських педагогів-музикантів. Розкрито основні напрями розвитку музично-педагогічної освіти в Україні у період XVIII – початку XX ст., де автори розкривають процес розбудови національної музичної освіти та удосконалення змісту професійної підготовки педагогів-музикантів. Теоретичну і практичну значущість містять обґрунтовані основні напрями розвитку та модернізації музичної освіти і професійного досвіду видатних українських педагогів-музикантів у різних регіонах України. Значна увага надається характеристиці форм концертно-виконавської та музично-просвітницької діяльності видатних українських педагогів-музикантів.

Матеріали, подані в монографії, можуть стати у нагоді викладачам вищих навчальних закладів різних рівнів акредитації, науковцям, вчителям, студентам.

Розвиток професійного досвіду педагогів-музикантів у вищих навчальних закладах України (XVIII – XX ст.) [Філіпчук Н.О., Грищенко Ю.В., Котирло Т.В.]: колективна монографія / НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 10,0 др. арк.

Психологічні особливості підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді

(Помиткін Е.О., Рибалка В.В., Становських З.Л., Павлик Н.В. та ін.)

Колективну монографію присвячено психологічним проблемам підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді. В основу програми дослідження покладено духовно-особистісний підхід. У монографії висвітлено ряд аспектів розвитку духовного потенціалу, таких як досвід, емоційно-вольова саморегуляція, духовні цінності, духовні якості характеру, діалогічна спрямованість особистості, духовні інтелектуально-творчі здібності.

Представлений емпіричний інструментарій, зокрема діагностичні методики і засоби розвитку такої готовності, може бути корисним для психологів і педагогічних працівників різного профілю та спеціалізації, а також науковців, що працюють у цій галузі, і широкого загалу людей, які цікавляться питаннями духовного розвитку молоді.

Психологічні особливості підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді [Е.О. Помиткін, В.В. Рибалка, З.Л. Становських, Н.В. Павлик, М.В. Бастун, О.В. Шкіренко, О.В. Раздімовська, М.Д. Жмурко]. – Колективна монографія / НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 10,0 др. арк.

Тенденції професійного розвитку вчителів у країнах Європейського Союзу і Сполучених Штатах Америки

(Дяченко Л.М., Марусинець М.М., Пазюра Н.В., Постригач Н.О., Пилинський Я.М.)

У монографії здійснено теоретичний аналіз провідних тенденцій професійного розвитку вчителів у країнах Європи та Сполучених Штатах Америки в умовах підготовки населення країн до життя в Епоху Суспільства Знань.

Авторами проаналізовано теоретичні підходи до дослідження проблеми професійного розвитку вчителів у працях провідних вчених та документах міжнародних організацій; окреслено ключові напрями дослідження феномену професійного розвитку педагогів у світовому освітньому просторі. На широкому фактологічному матеріалі автори досліджують законодавчо-правові та нормативні засади педагогічної освіти в зарубіжних країнах, обґрунтовують тенденції підготовки та підвищення кваліфікації педагогічного персоналу для закладів освіти в Європі та США, виявляють сучасні вимоги до компетентнісного профілю сучасного педагога.

Обґрунтовано рекомендації щодо творчого використання прогресивних ідей європейського та американського досвіду професійного розвитку вчителів загальноосвітніх шкіл для оновлення української системи професійної педагогічної освіти на трьох рівнях: національному, інституційному, індивідуальному.

Для наукових і науково-педагогічних працівників, аспірантів, докторантів, викладачів і студентів вищих навчальних закладів, педагогічних працівників закладів освіти.

Тенденції професійного розвитку вчителів у країнах Європейського Союзу і Сполучених Штатах Америки: монографія / [Дяченко Л.М., Марусинець М.М., Пазюра Н.В., Постригач Н.О., Пилинський Я.М.]. – Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, 2016. – 13,0 др. арк. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705862>.

Теоретичні засади культурологічного підходу у підготовці майбутнього педагога до виховної діяльності

(Хомич Л.О., Усатенко Т.П., Машкіна С.В., Шахрай Т.О.)

У колективній монографії обґрунтовано теоретичні засади на основі культурологічного підходу у підготовці педагога до виховної діяльності, зокрема: проаналізовані загальнонаукові стратегії методології у підготовці майбутнього педагога до виховної діяльності; доведено, що культурологічний підхід є науковою основою становлення та розвитку професійної компетентності майбутнього педагога; обґрунтовано, що громадянська освіта – провідний напрям організації, змісту освітнього процесу у вищих педагогічних навчальних закладах; визначено концептуальні основи і технологічну складову розвитку інноваційної виховної діяльності майбутнього педагога на засадах культурологічного підходу.

Монографія може стати у нагоді науковим і педагогічним працівникам, що досліджують проблеми підготовки вчителів до виховної діяльності.

Теоретичні засади культурологічного підходу у підготовці майбутнього педагога до виховної діяльності [Хомич Л.О., Усатенко Т.П., Машкіна С.В., Шахрай Т.О.] : монографія / НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 10,0 др. арк.

**Екологізація освітнього простору сучасної загальноосвітньої школи
(Пустовіт Н., Колонькова О., Пруцакова О., Тарасюк Г., Солобай Ю.)**

У монографії представлено комплекс теоретичних засад, педагогічних умов та практичних підходів до екологізації освітнього простору загальноосвітнього навчального закладу. Схарактеризований у монографії освітній ціннісний простір містить систему компонентів, поєднаних ідеями екологічної відповідальності, сталого розвитку суспільства, ціннісного ставлення до природи, збереження біорізноманіття, ощадливого ресурсоспоживання та екологічної безпечності середовища. Запропоновано серію навчальних програм для загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів, що відображають сучасні тенденції просторового підходу в екологічній педагогіці.

Упровадження презентованих теоретичних засад та практичних підходів до екологізації освітнього простору сприяють формуванню особистості екоцентричного типу.

Для науковців, студентів, аспірантів, вчителів-практиків, педагогів позашкільних навчальних закладів і всіх небайдужих до проблем збереження довкілля.

Екологізація освітнього простору сучасної загальноосвітньої школи : монографія / Н. Пустовіт, О. Колонькова, О. Пруцакова, Г. Тарасюк, Ю. Солобай. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2016. – 154 с.

Професійне самовизначення учнівської молоді в умовах освітнього округу

(Гуцан Л.А., Морін О.Л., Охріменко З.В., Пархоменко О.М. та ін.)

У монографії розкрито сутність готовності учнівської молоді до професійного самовизначення; висвітлено зміст і педагогічні засоби забезпечення професійного самовизначення учнівської молоді в умовах освітнього округу у процесі урочної, позаурочної і позашкільної предметно-перетворювальної діяльності; окреслено шляхи створення ресурсних центрів професійної орієнтації учнівської молоді.

Впровадження результатів дослідження викладених у монографії сприятиме удосконаленню цілісної системи профільного і професійного орієнтування учнівської молоді.

Для педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів вищих педагогічних і гуманітарних навчальних закладів, фахівців у сфері післядипломної педагогічної освіти, аспірантів, докторантів.

Професійне самовизначення учнівської молоді в умовах освітнього округу : монографія / Л. А. Гуцан, О. Л. Морін, З. В. Охріменко, О. М. Пархоменко, Л. І. Гриценко, І. І. Ткачук, за ред. О. Л. Моріна. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2016. – 220 с.

Формування просоціальної поведінки учнів в умовах превентивного виховного середовища загальноосвітнього навчального закладу

(Кириченко В.І., Єжова О.О., Нечерда В.Б., Тарасова Т.В., Хомич О.Л.)

У монографії висвітлено результати теоретичної рефлексії вітчизняного і світового досвіду формування просоціальної поведінки учнів; обґрунтовано організаційно-педагогічні умови та механізми їх забезпечення у сучасному загальноосвітньому навчальному закладі; розкрито змістово-технологічні аспекти цього процесу відповідно віковим психофізіологічним особливостям (початкова, основна, старша школа) та проаналізовано готовність педагогів до формування просоціальної поведінки учнів.

Впровадження монографії у виховну практику загальноосвітніх навчальних закладів сприятиме забезпеченню формування просоціальної особистості, яка усвідомлює життєву місію приналежності до Українського народу, європейської цивілізації, орієнтується в реаліях і перспективах соціально-суспільної динаміки.

Для вчителів, класних керівників, практичних психологів, соціальних педагогів загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів, аспірантів і студентів педагогічних вищих навчальних закладів, науково-педагогічних працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти, представників громадських організацій, які здійснюють просвітницько-профілактичну роботу серед дітей і молоді.

Формування просоціальної поведінки учнів в умовах превентивного виховного середовища загальноосвітнього навчального закладу : монографія / Кириченко В.І., Єжова О.О., Нечерда В.Б., Тарасова Т.В., Хомич О.Л.; за заг. ред. В.І. Кириченко. – Тернопіль : ТзОВ «Терно-граф», 2016. – 244 с.

Виховання моральної самосвідомості зростаючої особистості в позакласній діяльності загальноосвітніх навчальних закладів

(Бех І.Д., Чорна К.І., Журба К.О., Киричок В.А., Коновець С.В. та ін.)

У монографії розкрито концептуальні засади, психологічні механізми та функції виховання моральної самосвідомості особистості, погляди В.О. Сухомлинського щодо означеної проблематики. Висвітлено тенденції виховання моральної самосвідомості зростаючої особистості у вітчизняних і зарубіжних дослідженнях. Представлено методику формування досліджуваної якості у молодших школярів, молодших та старших підлітків, старшокласників, у тому числі й засобами мистецтва.

Впровадження монографії сприятиме збагаченню моральної сфери школярів, об'єктивізації їхньої самооцінки, позитивному ставленню до себе і до життя, а також оптимізуватиме виховний потенціал позакласної діяльності загальноосвітнього навчального закладу.

Для науковців-педагогів, учителів, класних керівників, методистів виховної роботи, студентів вищих педагогічних навчальних закладів, усіх зацікавлених проблемами морального виховання зростаючої особистості.

Виховання моральної самосвідомості зростаючої особистості в позакласній діяльності загальноосвітніх навчальних закладів : монографія /

[І.Д. Бех, К.І. Чорна, К.О. Журба, В.А. Киричок, І.М. Шкільна, С.В. Коновець]. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2016. – 176 с.

Формування сімейних цінностей у дітей шкільного віку в сучасних соціокультурних умовах

(Гончар Л.В., Кравченко Т.В., Мачуська І.М. та ін.)

У монографії розкрито проблему формування сімейних цінностей у дітей шкільного віку. Уточнено сутність та зміст поняття «сімейні цінності» стосовно їх формування підлітків та старшокласників, висвітлено сучасні соціокультурні умови, що впливають на формування сімейних цінностей дітей шкільного віку. Розглянуто питання формування цінностей сімейного життя та спілкування, взаєморозуміння як сімейної цінності. Розкрито зміст та особливості формування сімейних цінностей у США та Великій Британії.

Упровадження монографії суттєво підвищить ефективність виховної роботи у загальноосвітніх школах з формування сімейних цінностей у дітей шкільного віку.

Для наукових і практичних працівників системи освіти, педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів.

Формування сімейних цінностей у дітей шкільного віку в сучасних соціокультурних умовах : монографія / Гончар Л.В., Кравченко Т.В., Мачуська І.М., Павицька К.М., Хижняк А.В. ; [за заг. ред. Гончар Л.В.]. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2016. – 176 с.

Інститут соціальної та політичної психології НАПН України

Психологія життєтворення особистості в сучасному світі

(Титаренко Т.М., Климчук В.О., Лазоренко Б.П., Ларіна Т.О. та ін.)

Монографію присвячено проблемі соціально-психологічних практик, використовуваних особистістю для творчої розбудови власного життя. Обґрунтовано теорію особистісного життєконструювання та розроблено технології оптимізації практикування; висвітлено мотиваційний вимір життєконструювання з його дискурсивною природою та наративно-ментативною структурою; розроблено концепцію практик життєконструювання в субкультурах проблемної молоді; на основі стабілізаційних практик визначено можливості керування ризиками, а практики інтеграції страху смерті розкрито як особистісний ресурс життєтворення; запропоновано модель конструювання особистістю сімейного простору, визначено способи оптимізації наративних практик сімейного життєконструювання та жіночих практик побудови партнерських стосунків; з'ясовано способи оптимізації комунікативних інтернет-практик, досліджено психотерапевтичні ефекти плейбек-театру та їх роль в оптимізації життєтворення особистості.

Упровадження монографії сприятиме більш повноцінному застосуванню засобів життєконструювання сучасної особистості в умовах політичної, економічної, соціальної кризи українського суспільства та освіти; підвищенню

ефективності особистісного життєконструювання за допомогою соціально-психологічних практик, що допомагатиме зростанню конкурентоспроможності людини в сучасному світі; оптимальнішому здійсненню професійних, кар'єрних, політичних, сімейних, комунікативних виборів особистості; забезпеченню більш ефективної підготовки науковців, психологів-практиків та соціальних працівників.

Видання адресоване викладачам психології та соціальної роботи вищих навчальних закладів, студентам, аспірантам, науковцям-психологам, фахівцям у галузі освіти і соціальної роботи – вчителям, соціальним працівникам, соціальним педагогам, практичним психологам.

Психологія життєтворення особистості в сучасному світі : монографія / Ю.Д. Гундєртайло, В.О. Климчук, О.Я. Кляпець та ін. ; за наук. ред. Т.М. Титаренко ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К. : Міленіум, 2016. – 320 с. – 17,0 др. арк. – Режим доступу: http://ispp.org.ua/bibl_1.htm; <http://lib.iitta.gov.ua/705047/>; http://personlab.ucoz.ua/Monographs/psikhologija_zhittet_vorennya_osobistosti-mono-2016.pdf; <https://www.academia.edu/30439466>.

Естетичні переживання: моделі наративної інтерпретації (Федорченко Н.В.)

У монографії представлено результати дослідження наративної інтерпретації особистістю естетичних переживань. Проаналізовано актуальне методологічне протистояння в психологічних дослідженнях естетичного переживання. Охарактеризовано вплив надіндивідуальних дискурсивних чинників на формування індивідуальних особливостей конструювання та інтерпретацію особистістю естетичних переживань, а також роль прецедентних текстів у поширенні дискурсивних практик. Визначено структуру і загальний обсяг концепту «естетичне переживання», що побутує в межах масового дискурсу, запропоновано типологію моделей наративної інтерпретації означеного феномена.

Упровадження монографії стане суттєвою підмогою в опрацюванні питань, пов'язаних із наративізацією особистісного досвіду як способом організації життєвих епізодів, дій і вчинків, пов'язаних з естетичним світосприйманням, а також конфігурацією практик, релевантних щодо нових естетичних дискурсів.

Адресовано науковцям у галузі психології, естетики, психолінгвістики, педагогіки, практичним психологам і психотерапевтам, а також усім, хто цікавиться проблематикою наративної інтерпретації особистісного досвіду.

Федорченко Н.В. Естетичні переживання: моделі наративної інтерпретації : монографія / Н.В. Федорченко ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К. : Міленіум, 2016. – 152 с.

Соціальна психологія бідності

(Бєлавїна Т.І., Васютинський В.О., Вінков В.Ю., Коробка Л.М. та ін.)

У монографії висвітлено результати першого в Україні й одного з перших у світовій науці психологічного дослідження, що мало своїм об'єктом бідність як стиль життя. Здобуті результати узагальнено у вигляді теорії соціально-психологічної детермінації бідності як стилю життя, змістову основу якої становлять соціально-психологічні чинники подолання бідності в сучасному українському суспільстві. Чинники виявлено й описано у зв'язку з такими сферами індивідуальної та колективної життєдіяльності, як ціннісно-орієнтаційне, політичне, правове, освітнє, професійне самовизначення, набуття і використання соціального капіталу, сімейні стосунки, гендерна взаємодія, перебування в міському або сільському середовищі, ставлення до здоров'я.

Упровадження монографії сприятиме розв'язанню актуального соціального завдання – формування ефективних особистісних постав і норм міжособової взаємодії для повноцінного входження молоді в соціум та повноцінного функціонування в різних сферах життєдіяльності.

Адресована науковцям у галузях соціальної та економічної психології, викладачам і студентам вищих навчальних закладів, практичним психологам і соціальним працівникам, які працюють із представниками проблемних соціальних груп.

Соціальна психологія бідності : монографія / Т.І. Бєлавїна, В.О. Васютинський, В.Ю. Вінков та ін. ; за ред. В.О. Васютинського ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К. : Міленіум, 2016. – 294 с.

Психологічна правда про індивідуалізм і колективізм

(Васютинський В.О.)

У монографії висвітлено результати теоретичного та емпіричного дослідження психологічного змісту індивідуалізму і колективізму як явищ, що зумовлюють поведінку та самовизначення особи в соціумі, визначають якісні складові міжособової взаємодії, характеризують орієнтири життєдіяльності груп і спільнот.

Упровадження монографії для освітньої та суспільної практики сприятиме розкриттю психологічних можливостей самовизначення особи або спільноти в просторі між індивідуалізмом і колективізмом як чинника їхнього функціонування в різних сферах життєдіяльності

Адресована викладачам психології, студентам, науковцям, учителям, практичним психологам, працівникам соціальних служб.

Васютинський В.О. Психологічна правда про індивідуалізм і колективізм : монографія / В.О. Васютинський ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К. : Міленіум, 2016. – 138 с.

Психологія професійної самореалізації молоді (Мяленко В.В.)

У монографії крізь призму соціально-психологічного дискурсу досліджується проблематика професійної самореалізації молоді. Обстоюється концепція, що тлумачить професійну самореалізацію як ідеальний феномен, усвідомлений процес самоздійснення суб'єкта в обраній професійній сфері, який має соціально значущий потенціал; розкриваються потенції особистості в процесі досягання акме. Аналізуються результати дослідження бар'єрів та потенцій успіху. При цьому авторка звертається до сімейного та колективного несвідомого, виокремлюючи соціальний професійний капітал сім'ї як певним чином відрефлексований професійний досвід батьків, інтегрований у картину світу дітей, засвоєний та відтворений ними.

Упровадження монографії сприятиме вирішенню актуального соціального завдання – сприяння успішній професійній самореалізації молоді.

Адресована фахівцям у галузі соціальної психології, а також молодим людям, передусім студентам, які цікавляться проблемою професійної самореалізації.

Мяленко В.В. Психологія професійної самореалізації молоді : монографія / В.В. Мяленко ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К. : Міленіум, 2016. – 104 с.

Інститут вищої освіти НАПН України

Концепція та методологія реалізації науково-дослідницької діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу університетів

(Бульвінська О.І., Дівінська Н.О., Дяченко Н.О., Жабенко О.В. та ін.; за заг. ред. О.Г. Ярошенко)

У монографії обґрунтовано концептуальні основи та методологічні підходи до реалізації науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів на основі історичного дискурсу та зарубіжного досвіду узагальнити результати дослідження.

Монографія буде корисною для здобувачів, викладачів, дослідників у галузі вищої освіти та всіх фізичних і юридичних осіб, зацікавлених у її розвитку.

Концепція та методологія реалізації науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів : монографія / авт. колектив: Бульвінська О.І., Дівінська Н.О., Дяченко Н.О., Жабенко О.В., Линьова І.О., Скиба Ю.А., Чорнойван Г.П., Ярошенко О.Г.; за заг. ред. О.Г. Ярошенко. – К., 2016. – 12 д.а.

Дистанційне навчання в системі професійно-технічної освіти

(Базелюк О.В., Ягупов В.В., Петренко Л.М., Шевченко В.Л. та ін. за наук. ред. В.В. Ягупова)

Колективна монографія присвячена дослідженню методологічних, теоретичних і практичних аспектів дистанційного навчання у системі професійно-технічної освіти. Авторський колектив провів науковий аналіз концепцій дистанційного навчання у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі, визначив дидактичні принципи дистанційного навчання кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах та запропонував власну концепцію дистанційного навчання кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах.

У монографії розкриваються суть і зміст діяльності педагогічних працівників у системі дистанційного навчання (на прикладі LMS Moodle), а також технічні способи організації такої діяльності. Досліджуються методичні основи підготовки педагогів професійно-технічних навчальних закладів до впровадження дистанційного навчання кваліфікованих робітників, запропоновано авторську методику. Окремо представлено практику проектування дистанційних курсів для системи професійно-технічної освіти, а також зміст та способи реалізації елементів дистанційного професійного навчання для теоретичної підготовки кваліфікованих робітників

Монографія адресується фахівцям, які займаються науковою і професійно-педагогічною діяльністю в системі професійно-технічної освіти, науковцям, аспірантам, педагогічним працівникам, студентам вищих навчальних закладів.

Дистанційне навчання в системі професійно-технічної освіти : монографія / авт. колектив: Базелюк О.В., Ягупов В.В., Петренко Л.М., Шевченко В.Л., Кравець С.Г., Майборода Л.А., Голуб І.І., Мицишен А.В., за наук. ред. В.В. Ягупова. – К.: ІПТО НАПН України, 2016. – 220 с.

Інформаційно-комунікаційні технології у професійно-технічній освіті

(Гуржій А.М., Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю. та ін.)

У монографії розкрито теоретичні основи застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійно-технічній освіті. Аналізуються засоби інформаційно-комунікаційних технологій для навчальної і самостійної роботи учнів професійно-технічних навчальних закладів. Охарактеризовано практичну діяльність педагогів і учнів із метою формування та розвитку професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників. Описано застосування засобів інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці майбутніх фахівців.

Книга буде корисна науковцям, які ведуть пошук можливостей поліпшення підготовки майбутніх кваліфікованих робітників, майбутнім викладачам інженерно-педагогічних спеціальностей, докторантам, аспірантам, магістрам, керівникам і працівникам навчальних закладів.

Інформаційно-комунікаційні технології у професійно-технічній освіті: [монографія] / А.М. Гуржій, Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія та ін. ; за ред. академіка Гуржія А.М. – У 2-х частинах. – Ч.1. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – 412 с.; Ч.2. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – 416 с.

Інститут обдарованої дитини НАПН України

**Методи і моделі управління розвитком академічної обдарованості
(Рева О.М., Камишин В.В.)**

Монографія присвячена розв'язанню актуальних питань управління розвитком академічної обдарованості тих, хто навчається, спираючись на кваліметричні показники закономірностей прийняття рішень учасниками навчально-виховного процесу в умовах впливу ризику стохастичного і нестохастичного характеру. Розглядаючи процеси накопичення знань, вмінь, навчальних навичок з позицій як відомого гегелівського закону їх кількісно-якісних перетворень, так і трансформаційної теорії навчання В.Ф. Венди, запропоновано модель прогнозування «стрибків» і «плато» у навчанні, що описує зазначені перетворення за допомогою сплайн-функцій та методології прогнозування кількісних показників випадкових процесів. Обґрунтовано методологію і досліджені закономірності прояву основних навчальних домінант, як головних чинників мотивації на досягнення успіху / запобігання невдач, а також рівнів домагань, як головних системоутворюючих чинників тих, хто навчається, які найкращим чином характеризують адекватність їх самооцінки. Запропоновано головну і низьку суб-моделей здійснення кваліметрії в процесі розвитку академічної обдарованості старшокласників. Оцінено ефективність моделей.

Монографія призначена для широкого кола дослідників гуманістичних (у розумінні Л. Заде) систем. Може бути корисною для методичного забезпечення курсів підвищення кваліфікації педагогічного персоналу, а також для безпосередніх організаторів шкільного навчання.

Рева О.М., Камишин В.В. Методи і моделі управління розвитком академічної обдарованості : монографія. – К., 2016. – 10,0 др.арк.

***Державна науково-педагогічна бібліотека України імені
В.О. Сухомлинського***

**Організація і методика створення галузевих бібліотечно-інформаційних ресурсів для освітянської галузі України
(Біла Л.О., Бондар Л.М., Бондарчук О.Б., Варахсіна Н.В. та ін.)**

Структура монографії відповідає логіці системного дослідження, що зумовило виклад результатів у п'яти розділах. У *першому розділі* подано аналіз стану розроблення проблеми та досліджено джерельну базу з питань формування бібліотечно-інформаційних ресурсів в Україні. У *другому розділі*

висвітлено особливості галузевих інформаційних потреб користувачів і способи їх задоволення. Визначено пріоритетні напрями розвитку бібліотечно-інформаційного комплексу як соціокультурного об'єкта та основні тенденції його функціонального і технологічного оновлення. У *третьому розділі* нові підходи до формування інформаційних ресурсів галузевої наукової бібліотеки висвітлено через систему комплектування й наукового опрацювання фонду із застосуванням технології авторитетного контролю даних. *Четвертий розділ* присвячено проблемі збереження й використання книжкових пам'яток (рідкісних і цінних видань) з фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та мережі освітянських бібліотек України в епоху цифрових технологій. Теоретичне обґрунтування й практичне втілення шляхів трансформації освітянських бібліотек у базові документаційно-комунікаційні комплекси глобального інформаційного середовища представлено в *п'ятому розділі* монографії.

Монографія стане в пригоді науковцям, викладачам вищих навчальних закладів, аспірантам і студентам, керівникам бібліотечно-інформаційних установ і систем, бібліотекарям-практикам.

Організація і методика створення галузевих бібліотечно-інформаційних ресурсів для освітянської галузі України : колективна монографія / [авт. кол.: Л.О. Біла, Л. М. Бондар, О.Б. Бондарчук та ін. ; наук. ред.: Л.М. Заліток, І. Г. Лобановська] ; НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В.О. Сухомлинського. – Київ : [б. в.], 2016. – 167 с.

ЗБІРНИКИ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Інститут проблем виховання НАПН України

Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : (у 2-х кн.)

У збірнику наукових праць «Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді» розкрито теоретичні та методичні аспекти виховання дітей та учнівської молоді в соціокультурному просторі сучасних освітніх закладів, висвітлено теоретико-практичні досягнення та наукові розвідки в галузі теорії і методики виховання, соціальної та дошкільної педагогіки.

Впровадження збірника сприятиме спрямуванню наукового пошуку на багатоаспектне висвітлення шляхів реалізації сучасних підходів до змісту, форм і технологій виховної роботи.

Для педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів і студентів вищих педагогічних й гуманітарних навчальних закладів, слухачів інститутів післядипломної педагогічної освіти, аспірантів, докторантів.

Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. праць. – Інститут проблем виховання НАПН України. – Вип. 20. – Кн. 1. – Київ, 2016. – 360 с.; Кн. 2. – Київ, 2016. – 360 с.

Psychology of Political and Economic Self-Constitution

(за ред. І. Бондаревської, Є. Іорданеску; англ.)

У збірнику вміщено матеріали IV міжнародного семінару «Психологія політичного та економічного самовизначення», проведеного Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України 20 травня 2016 р. до Дня науки в партнерстві з Lucian Blaga University of Sibiu & EPIA, Romania; University of Peloponnese; University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland; Lithuanian University of Educational Sciences; Institute of Social Sciences, Serbia; CISES s.r.l. & PSIOP, Italy; Free International University of Moldova. Матеріали опубліковано англійською мовою – робочою мовою семінару.

У збірнику вміщено публікації співробітників, докторантів та аспірантів Інституту, науковців з інших вітчизняних установ, зарубіжних учасників заходу. Матеріали згруповано за напрямками: психологічні особливості національної політики; громадянська активність і громадянська освіта; політична та економічна свідомість і соціалізація; громадська думка з політичних питань; психоекономічні аспекти організаційної діяльності; психологія споживацької поведінки; освітня основа розвитку політичної та економічної свідомості; гроші, доходи та настановлення на заощадження; психологія бідності; психологічне благополуччя як передумова економічного розвитку; психологія підприємництва; парадигма соціальних репрезентацій для дослідження в політичній і економічній психології.

Адресований фахівцям у галузі психології – науковцям, аспірантам, викладачам, студентам.

Psychology of Political and Economic Self-Constitution: Proceedings of the IV international scientific and practical seminar, Kyiv, May 20th, 2016 / ed. by Irina Bondarevskaya, Eugen Iordanescu; org. com.: Bondar, Ekaterina [et. al.]. – Kyiv : Advance, 2016. – 140 p.

Наукові студії із соціальної та політичної психології

(ред. рада: М.М. Слюсаревський (голова), В.Г. Кремень, С.Д. Максименко та ін.)

Збірник знайомить читача з результатами науково-дослідної роботи Інституту за 2015 рік. Висвітлюються теоретико-методологічні засади соціальної та політичної психології. Досліджується широке коло соціально-психологічних проблем, пов'язаних з трансформаційними процесами в українському суспільстві. Розкриваються особливості соціальних уявлень та настановлень сучасної молоді щодо політико-правових інститутів, специфіка політичного дискурсу студентства, психогенеза громадянської позиції учнівської молоді. Обговорюється концепція групової взаємодії в навчально-терапевтичних групах, описуються психологічні особливості очікувань та настановлень членів новостворених груп. Презентується низка досліджень, присвячених вивченню медіапрактик та медіапростору.

Для соціальних і політичних психологів, фахівців із суміжних наук, викладачів, аспірантів і студентів.

За матеріалами XXII щорічної наукової конференції «Соціальна і політична психологія сьогодні: здобутки, проблеми, нові рубежі» (звітна сесія Інституту), 15-16 березня 2016 р., м. Київ.

Наукові студії із соціальної та політичної психології: зб. статей / НАПН України, Інститут соціальної та політичної психології; [ред. рада: М. М. Слюсаревський (голова), В. Г. Кремень, С. Д. Максименко та ін.]. – Вип. 37 (40). – 318 с.

Наукові студії із соціальної та політичної психології

(ред. рада: М.М. Слюсаревський (голова), В.Г. Кремень, С.Д. Максименко та ін.)

У збірнику розміщено статті науковців – фахівців у галузі соціальної та політичної психології. Розглядається широке коло проблем, висвітлюються, зокрема питання форм соціально-психологічного мислення, діагностики знаннєвого компонента медіаінформаційної грамотності, аналізуються комунікативні практики розвитку самосвідомості особистості тощо.

Для соціальних і політичних психологів, фахівців із суміжних наук, викладачів, аспірантів і студентів.

Наукові студії із соціальної та політичної психології: зб. статей / НАПН України, Інститут соціальної та політичної психології; [ред. рада: М.М. Слюсаревський (голова), В.Г. Кремень, С.Д. Максименко та ін.]. – Вип. 38 (41). – 316 с.

Проблеми політичної психології

(ред. рада: М.М. Слюсаревський (голова), В.Г. Кремень, С.Д. Максименко, Р. Клуве та ін.)

У статтях збірнику досліджуються актуальні проблеми політичної психології на сучасному етапі суспільного розвитку, зокрема питання становлення громадянської суб'єктності та формування громадянської ідентичності, пошуку психологічних ресурсів особистості в процесі її соціальної взаємодії. Аналізуються психологічні чинники, що сприяють чи, навпаки, стають на заваді демократизації політичного життя. Широко представлено й науково інтерпретовано політико-психологічні наслідки дії цих чинників. Значну увагу приділено аналізу та узагальненню проблематики політичної поведінки, соціальної та волонтерської активності українського студентства.

Адресується вченим, які працюють у галузях політичної психології та суміжних наук, викладачам і студентам.

Проблеми політичної психології: зб. наук. праць / Асоціація політичних психологів України, Інститут соціальної та політичної психології НАПН України; [редкол.: Л. А. Найдьонова, Л. Г. Чорна, І. Г. Батраченко та ін.]. – К.: Міленіум, 2016. – Вип. 3 (17). – 256 с.

Проблеми політичної психології

(ред. рада: **М.М. Слюсаревський** (голова), **В.Г. Кремень**, **С.Д. Максименко**, **Р. Клуве** та ін.)

У статтях, розміщених у збірнику, розкриваються психологічні аспекти актуальної суспільно-політичної ситуації в Україні, соціально-психологічні закономірності і психотехнологічні механізми політичних комунікацій, політико-психологічні проблеми соціалізації молоді в умовах суспільних трансформацій і реформування освіти тощо.

Адресується вченим, які працюють у галузях політичної психології та суміжних наук, викладачам і студентам.

Проблеми політичної психології: зб. наук. праць / Асоціація політичних психологів України, Інститут соціальної та політичної психології НАПН України; [редкол.: Л. А. Найдьонова, Л. Г. Чорна, І. Г. Батраченко та ін.]. – К.: Міленіум, 2016. – Вип. 4 (18). – 320 с.

Психологічні науки: проблеми і здобутки

(ред. колегія: **В.О. Татенко** (голова), **П.П. Горностай**, **О.М. Кочубейник**, **О.В. Суший**, **Т.М. Титаренко** та ін.)

У збірнику представлено результати теоретично-методологічних та експериментально-пошукових досліджень у різних галузях психологічної науки і психологічної практики. Авторами збірника є науковці, викладачі, докторанти, аспіранти, магістранти, співпошукачі, практичні працівники. У черговому випуску збірника висвітлюються тенденції розвитку історіографії соціальної психології в країнах зарубіжжя, розглядаються психологічні закономірності формування суб'єктних уявлень з погляду теорії смислових трансформацій, дискурсивні процеси та процеси конструювання асиметричності соціальної реальності, питання конструювання просоціальних практик проблемної молоді та ін.

Для фахівців у галузі психології суміжних наук, викладачів, аспірантів і студентів.

Психологічні науки: проблеми і здобутки: збірник наукових статей Київського міжнародного університету й Інституту соціальної та політичної психології НАПН України. [редкол.: В.О. Татенко (голова), П.П. Горностай, О.М. Кочубейник, О.В. Суший, Т.М. Титаренко та ін.]. – К.: КиМУ, 2016. – Вип. 8. – 322 с.

Психологічні науки: проблеми і здобутки

(ред. колегія: **В.О. Татенко** (голова), **П.П. Горностай**, **О.М. Кочубейник**, **О.В. Суший**, **Т.М. Титаренко** та ін.)

У збірнику представлено результати теоретично-методологічних та експериментально-пошукових досліджень у різних галузях психологічної науки і психологічної практики. Авторами збірника є науковці, викладачі, докторанти, аспіранти, магістранти, співпошукачі, практичні працівники. У статтях чергового збірника розглядаються питання психологічних детермінант амбівалентних проявів націоналізму та патріотизму, соціально-психологічні

функції консервативної риторики в просторі масових комунікацій, індикатори психологічного здоров'я особистості, з позицій суб'єктно-вчинкового підходу аналізується людство як соціально-психологічний феномен тощо.

Для фахівців у галузі психології суміжних наук, викладачів, аспірантів і студентів.

Психологічні науки: проблеми і здобутки: збірник наукових статей Київського міжнародного університету й Інституту соціальної та політичної психології НАПН України – К. : КиМУ, 2016. – Вип. 9. – 238 с.

Психологічні перспективи

(ред. колегія: Л.В. Засєкіна (голова), В.О. Васютинський, О.М. Кочубейник, М.М. Слюсаревський та ін.)

У випуску журналу вміщено 30 статей, у яких розглядається широке коло питань: від визначення теоретико-методологічних засад вивчення залежності з позицій суб'єктно-вчинкового підходу до перспектив емпіричного дослідження особливостей соціально-психологічної адаптації мігрантів за допомогою дозвіллево-танцювальних практик. Розглядаються проблеми, що належать до галузей соціальної психології, психології особистості, зокрема аналізуються особистісний потенціал та особистісні ресурси подолання складних життєвих ситуацій, досліджуються закономірності формування пізнавальних понятійних схем ієрархічного типу методами статистики тощо.

Для фахівців у галузі психології суміжних наук, викладачів, аспірантів і студентів.

Психологічні перспективи : [журнал] / Східноєвроп. нац. ун-т імені Лесі Українки, Ін-т соц. та політ. психології НАПН України ; [редкол.: Л. Засєкіна, В. Васютинський, Ж. Вірна та ін.]. – Луцьк, 2016. – Вип. 26. – 350 с.

Психологічні перспективи

(ред. колегія: Л. Засєкіна, В. Васютинський, Ж. Вірна та ін.)

У статтях, розміщених в черговому випуску журналу, розглянуто широке коло питань, зокрема особливостей функціонування рефлексивної компетентності як цілісної системи, особливостей і динаміки психічних станів особистості в кризових умовах, топологічні особливості організаційної ідентичності як особистісного утворення працівника, висвітлено досвід створення та апробації методики «шкала антиросійськості» (ШАР) тощо.

Для фахівців у галузі психології суміжних наук, викладачів, аспірантів і студентів.

Психологічні перспективи : [журнал] / Східноєвроп. нац. ун-т імені Лесі Українки, Ін-т соц. та політ. психології НАПН України ; [редкол.: Л. Засєкіна, В. Васютинський, Ж. Вірна та ін.]. – Луцьк, 2016. – Вип. 27. – 332 с.

Психологічні перспективи

(ред. колегія: Л.В. Засєкіна (голова), В.О. Васютинський, О.М. Кочубейник, М.М. Слюсаревський та ін.)

У статтях чергового випуску журналу розглядаються актуальні проблеми з організаційної, соціальної психології, психології особистості, зокрема аналізуються психолого-організаційні проблеми управління педагогічними працівниками в освітніх округах, психологічні механізми розвитку життєздатності людини в консультативній взаємодії, професійне самоздійснення як психологічна проблема ефективної підготовки працівників поліції, питання суб'єктивного соціального благополуччя тощо.

Для фахівців у галузі психології суміжних наук, викладачів, аспірантів і студентів.

Психологічні перспективи : [журнал] / Східноєвроп. нац. ун-т імені Лесі Українки, Ін-т соц. та політ. психології НАПН України ; [редкол.: Л. Засєкіна, В. Васютинський, Ж. Вірна та ін.]. – Луцьк, 2016. – Вип. 28. – 360 с.

Інститут обдарованої дитини НАПН України

Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика

(за заг.ред. В.В. Камишина)

У наукових працях, що увійшли до збірника, висвітлюється проблема обдарованості дітей та молоді в Україні, аналізується міжнародний досвід з цієї проблеми, висловлюються власні бачення науковців, освітянської громадськості.

Збірник розраховано на наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників, вчителів, вихователів дошкільних закладів, аспірантів, докторантів, а також керівників і спеціалістів, причетних до управління освітньою діяльністю.

Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика : Збірник наукових праць. Випуск 16 / В.В. Камишин (гол. ред.) та ін. – К. : Інститут обдарованої дитини. – № 1. – 2016. – 158 с.

Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика

(за заг.ред. В.В. Камишина)

У наукових працях, що увійшли до збірника, висвітлюється проблема обдарованості дітей та молоді в Україні, аналізується міжнародний досвід з цієї проблеми, висловлюються власні бачення науковців, освітянської громадськості.

Збірник розраховано на наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників, вчителів, вихователів дошкільних закладів, аспірантів, докторантів, а також керівників і спеціалістів, причетних до управління освітньою діяльністю.

Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика : Збірник наукових праць. Випуск 17. / В.В. Камишин (гол. ред.) та ін. – К. : Інститут обдарованої дитини. – № 2. – 2016. – 10,0 др.арк.

**Державна науково-педагогічна бібліотека України імені
В.О. Сухомлинського**

Організація і методика створення корпоративних інформаційних ресурсів для освітянської галузі України. Випуск 5.

Збірник наукових праць присвячений проблемам організації і методики створення галузевих бібліотечно-інформаційних ресурсів для освітянської галузі України (2014–2016 рр.), а також містить доповіді, виголошені на міжнародній науково-практичній конференції, проведений за результатами наукових досліджень, здійснених упродовж 2016 р.

Для фахівців у галузі бібліотекознавства, бібліографознавства, інформаційної діяльності.

Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського [Електронний ресурс]. Вип. 5. Організація і методика створення корпоративних інформаційних ресурсів для освітянської галузі України / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В.О. Сухомлинського ; [наук. ред. Т.В. Добко, І.Г. Лобановська ; редкол.: Л.Д. Березівська (голова), С.М. Зозуля (заст. голови), Т.В. Філімонова, Л.І. Страйгородська, Л.І. Самчук]. – Електрон. текстові дані. – Київ, 2016. – 167 с. : табл., рис. – Бібліогр. у кінці ст. – Засновано у 2008 р. – Режим доступу: <http://journals.dnpb.gov.ua/issue/archive>, вільний. – Назва з екрана.

ПРЕПРИНТ (АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ)

Аналіз практичного стану науково-дослідницької діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу університетів

(Ярошенко О., Скиба Ю., Тітаренко Н.; за ред. О. Ярошенко)

В аналітичних матеріалах представлено оцінку умов науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу, виявлено її мотиваційні компоненти; розкрито чинники, що перешкоджають ефективній реалізації науково-дослідницької діяльності; сформульовано практичні рекомендації щодо удосконалення системи науково-дослідницької діяльності студентів і викладачів в університетах.

Аналітичні матеріали будуть корисними для здобувачів, викладачів, дослідників у галузі вищої освіти та всіх фізичних і юридичних осіб, зацікавлених у її розвитку.

Аналіз практичного стану науково-дослідницької діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу університетів: препринт (аналітичні матеріали) / авт. колектив: О. Ярошенко, Ю. Скиба, Н. Тітаренко; за ред. О. Ярошенко. – К. : Інститут вищої освіти НАПН України, 2016. – 97 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua>

НАУКОВО-ВИРОБНИЧА ПРОДУКЦІЯ

ПОСІБНИКИ

Світ знання: людина, наука, освіта (Кремень В.Г.)

Автор пропонує новітнє бачення проблеми існування та розвитку науки, знання, освіти і місця людини та сенсу її існування в параметрах технократичного мислення й просторі сучасної філософії.

Для широкого кола читачів (наукових працівників, докторантів, аспірантів, студентів).

Кремень В.Г. Світ знання: людина, наука, освіта: посібник / В.Г. Кремень. – Київ: Знання України, 2016. – 87 [1] с. – Бібліогр.: с.85–87.

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України

Особистісний розвиток дорослих у неперервній професійній освіті (Аніщенко О.В. Баніт О.В., Василенко О.В., Волярська О.С. та ін.)

У посібнику висвітлено практичні аспекти особистісного розвитку дорослих у неперервній освіті. Охарактеризовано різновиди технологій особистісного розвитку дорослих, активні форми і методи навчання для особистісного розвитку дорослих. Обґрунтовано модель професійного розвитку персоналу в умовах внутрішньофірмової підготовки. Викладено технології, форми і методи навчання в неформальній освіті дорослих за кордоном; зміст і форми навчання у післядипломній педагогічній освіті. Розкрито дидактико-технологічні засади особистісного і професійного розвитку незайнятого населення в процесі перепідготовки.

Для науковців, педагогів-практиків, представників громадських організацій, фахівців у галузі професійної освіти, зайнятості населення.

Особистісний розвиток дорослих у неперервній професійній освіті: посібник [Аніщенко О.В. Баніт О.В., Василенко О.В., Волярська О.С., Дорошенко Н.І., Зінченко С.В., Сігасєва Л.Є.] ; за заг. ред. О.В. Аніщенко. – К.: ІПОД НАПН України, 2016. – 14,5 др. арк.

Естетичні та етичні чинники розвитку когнітивного досвіду викладачів художньої культури вищих педагогічних навчальних закладів (Соломаха С.О.)

У посібнику висвітлено сутність феномену розвитку когнітивного досвіду викладачів художньої культури вищих педагогічних навчальних закладів. Створено «банк» педагогічних технологій та виявлено естетичні та етичні чинники викладання художньої культури у вищих педагогічних навчальних закладах. Розкрито ефективні шляхи, форми, методи і прийоми впровадження

інноваційного досвіду викладання художньої культури у процес професійної діяльності викладачів навчальних закладів різного рівня акредитації.

Адресовано викладачам вищих педагогічних навчальних закладів, інститутів післядипломної педагогічної освіти, студентам мистецьких факультетів, науковцям, аспірантам і докторантам.

Соломаха С.О. Естетичні та етичні чинники розвитку когнітивного досвіду викладачів художньої культури вищих педагогічних навчальних закладів: посібник / С.О. Соломаха / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 8,0 др. арк.

Методологічні проблеми наукової психології (Рибалка В.В.)

У посібнику висвітлюються деякі проблеми побудови методології сучасної психологічної науки, в центрі якої стоїть категорія особистості.

Посібник підготовлений на основі курсу лекцій, прочитаних студентам, магістрам та аспірантам психологічних факультетів вищих навчальних закладів, тому він адресований саме цій категорії читачів, а також викладачам психології, слухачам інститутів післядипломної освіти та професійним психологам.

Методологічні проблеми наукової психології: посібник. – Рибалка В.В. - К.: ІООД НАПН України / НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 8,0 др. арк.

Психологічні особливості підготовки педагогів до духовно-орієнтованої розвивальної взаємодії з учнями

(Радзімовська О.В., Становських З.Л., Шкіренко О.В.)

У посібнику висвітлено теоретико-методологічні основи та методичні підходи до вирішення актуальної проблеми підготовки педагогів до духовно-орієнтованої розвивальної взаємодії з учнями. Особливу увагу при цьому приділено аксіологічним, мотиваційно-смісловим та емоційно-вольовим аспектам саморегуляції педагогів у вирішенні професійних завдань.

Окрема увага приділена етичним та методичним питанням психологічної діагностики готовності педагогічного персоналу до розвитку духовного потенціалу молоді, презентовано конкретний дослідницький інструментарій. Наведено також результати експериментальної роботи за цим напрямком і описані психологічні особливості ціннісної, мотиваційної-сміислової та емоційно-вольової саморегуляції сучасних педагогів у вирішенні завдань духовного розвитку учнів.

В останньому розділі посібника розкрита специфіка розвитку готовності педагогів до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді, презентовані практичні психологічні розробки для вдосконалення особистісної підготовки педагогів до духовно-орієнтованої розвивальної взаємодії з учнями.

Книга може бути корисною вчителям, соціальним педагогам, шкільним психологам, науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам вищої школи,

студентам, а також широкому загалу дорослих, які зацікавлені у власному самопізнанні, духовному саморозвитку та професійній самореалізації.

Психологічні особливості підготовки педагогів до духовно-орієнтованої розвивальної взаємодії з учнями / Радзімовська О.В., Становських З.Л., Шкіренко О.В., НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 11,0 др. арк.

Професійна підготовка майбутнього педагога до виховної діяльності (Лактіонова Г.М., Кондратова Л.Г., Гаркавенко З.О.)

У посібнику досліджуються теоретико-методологічні та практичні аспекти професійної підготовки майбутнього педагога до виховної діяльності на засадах культурологічного підходу.

Особлива увага приділяється підготовці педагога до роботи з родиною, налагодженню на розвитку партнерських взаємовідносин навчальних закладів з родинами. Представлено технології підготовки педагогів до виховної діяльності, зокрема матеріали підготовки до психолого-педагогічної практики студентів педагогічних закладів.

*Професійна підготовка майбутнього педагога до виховної діяльності
Лактіонова Г.М., Кондратова Л.Г., Гаркавенко З.О. / НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 8,0 др. арк.*

Інноваційні педагогічні технології

(Огієнко О.І., Мільто Л.О., Калюжна Т.Г., Радченко Ю.Л. та ін.)

У посібнику розкрито теоретичні підходи до проблеми інноваційних педагогічних технологій у підготовці вчителя, та розглянуто інноваційні педагогічні технології у підготовці сучасного вчителя.

Упровадження посібника сприятиме формуванню професійних умінь і навичок вчителя, та підвищенню ефективності професійної їх підготовки.

Для викладачів, студентів педагогічних навчальних закладів.

Інноваційні педагогічні технології : посібник / За ред. О. І. Огієнко; Авт. кол.: О.І. Огієнко, Т.Г. Калюжна, Ю.С. Красильник, Л.О. Мільто, Ю.Л. Радченко, К.В. Годлевська, Ю.М. Кобюк. – К., 2016. – 10,5 др.арк. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705797/>.

Інститут проблем виховання НАПН України

Формування просоціальної поведінки школярів в умовах превентивного виховного середовища

(Оржеховська В., Федорченко Т.)

У розділах посібника представлено інформацію щодо морально-духовної основи формування просоціальної поведінки школярів; розкрито технологічне забезпечення цього процесу згідно з віковими особливостями вихованців. Висвітлено питання пріоритету здорового способу життя школярів як ключової проблеми сучасності; подано концепцію національної філософії виховання дітей

і молоді в Україні на засадах хортингу. Практичний матеріал представлено у вигляді різних програм і проектів.

Упровадження посібника сприятиме підвищенню готовності педагогів до формування просоціальної поведінки учнів загальноосвітніх навчальних закладів в умовах превентивного виховного середовища, набуттю вмінь забезпечення оптимальних організаційно-педагогічних умов процесу; виробленню у школярів позитивного ставлення до соціально значущих норм і цінностей, особистісних стратегій і моделей просоціальної поведінки.

Для вчителів-предметників, класних керівників, практичних психологів, соціальних педагогів загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів, аспірантів і студентів педагогічних вишів, педагогів позашкільних навчальних закладів, науково-педагогічних працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти, представників громадських організацій, які здійснюють просвітницько-профілактичну роботу серед дітей і молоді.

Формування просоціальної поведінки школярів в умовах превентивного виховного середовища : посіб. / В. Оржеховська, Т. Федорченко. – Черкаси : Чабаненко Ю., 2016. – 194 с.

Військово-патріотичне виховання учнів у позакласній роботі (Зубалій М., Івашковський В., Остапенко О., Тимчик М. та ін.)

У посібнику визначено й обґрунтовано сутність та зміст військово-патріотичного виховання у процесі позакласної роботи; висвітлено форми і методи підготовки допризовної молоді у процесі позакласної роботи, визначено ефективність застосування в загальноосвітніх школах організаційно-педагогічних умов військово-патріотичного виховання та підготовки учнівської молоді до військової служби у Збройних Силах України.

Впровадження посібника сприятиме підвищенню ефективності військово-патріотичного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів у процесі позакласної роботи; використанню оптимальних форм і методів військово-патріотичного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів в процесі позакласної роботи.

Для викладачів предмета «Захист Вітчизни», фізичної культури, тренерів спортивних гуртків та секцій, керівників гуртків військово-патріотичного виховання, аспірантів і студентів педагогічних вишів, педагогів-практиків, які вивчають проблеми військово-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді.

Військово-патріотичне виховання учнів у позакласній роботі : посіб. / М. Зубалій, В. Івашковський, О. Остапенко, М. Тимчик, Б. Шаповалов, З. Діхтяренко, І. Білоцерківець, – К. : ПАЛИВОДА А. В., 2016. – 225 с.

Професійне самовизначення учнівської молоді в умовах освітнього округу

(Гуцан Л.А., Морін О.Л., Охріменко З.В., Пархоменко О.М., та ін.)

У посібнику розглядається питання професійного самовизначення учнівської молоді в умовах освітнього округу під час позаурочної і позашкільної предметно-перетворювальної діяльності, допрофільної підготовки, профільного

навчання, роботи практичних психологів і соціальних педагогів, а також суб'єктів психологічної служби при взаємодії педагогічного колективу та батьківської громадськості. Представлено сучасні виховні технології, методичні розробки профорієнтаційного спрямування щодо формування готовності учнівської молоді до професійного самовизначення.

Упровадження методичного посібника сприятиме удосконаленню процесу підготовки учнівської молоді до професійного самовизначення в умовах освітнього округу.

Для педагогічних працівників МНВК, практичних психологів, соціальних педагогів загальноосвітніх навчальних закладів та позашкільних навчальних закладів, працівників органів управління освітою.

Професійне самовизначення старшокласників в умовах освітнього округу : посіб. / Л.А. Гуцан, О.Л. Морін, З.В. Охріменко, О.М. Пархоменко, Л.І. Гриценко, І. І. Ткачук. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2016. – 220 с.

Формування сімейних цінностей в учнів загальноосвітніх навчальних закладів

(Гончар Л.В., Мачуська І.М., Павицька К.М. та ін.)

У методичному посібнику розкриваються питання формування таких сімейних цінностей в учнів загальноосвітніх шкіл, як: цінностей сімейного життя та сімейного спілкування у старшокласників; цінностей батьківсько-дитячих взаємин; взаєморозуміння у молодших підлітків як сімейної цінності. Представлено організаційно-методичне забезпечення роботи вчителів, шкільних психологів і соціальних педагогів з учнями щодо формування у них сімейних цінностей.

Упровадження методичного посібника сприятиме удосконаленню процесу формування сімейних цінностей в учнів загальноосвітніх шкіл через використання ефективних форм і методів роботи із підлітками та старшокласниками, підвищенню рівнів сформованості сімейних цінностей в учнів загальноосвітніх шкіл.

Для педагогічних працівників загальноосвітніх шкіл, викладачів і студентів педагогічних навчальних закладів, працівників органів управління освітою, науковців.

Формування сімейних цінностей в учнів загальноосвітніх навчальних закладів: посіб. / Л.В. Гончар, І.М. Мачуська, К.М. Павицька, А.В. Хиженяк ; [за заг. ред. Л.В. Гончар]. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2016. – 176 с.

Інститут соціальної та політичної психології НАПН України

Как позаботиться о себе: экологичность в работе специалистов социальной сферы

(Плетка О. Т., Чаплинская Ю. С.)

Методичний посібник містить опис можливих професійних ризиків фахівців соціальної сфери; наведено характеристики певних категорій

потенційних клієнтів (волонтери, вимушено переселені особи та демобілізовані із зони бойових дій військові). Викладено теоретичні та практичні основи профілактики емоційного вигорання, описано методи надання допомоги та самопомоги. Посібник містить низку тестів та методик щодо роботи з регуляції та саморегуляції емоційного здоров'я.

Упровадження матеріалів методичного посібника сприятиме вдосконаленню професійної діяльності фахівців соціальної сфери, підвищенню ефективності та компетентності спеціалістів, а також поширенню профілактичних заходів щодо саморегуляції емоційного стану та запобігання професійному вигоранню.

Адресований спеціалістам та волонтерам, що працюють у сфері надання соціально-психологічної допомоги вразливим верствам населення.

Плетка О. Т., Чаплинская Ю. С. Как позаботиться о себе: экологичность в работе специалистов социальной сферы: методическое пособие / О. Т. Плетка, Ю. С. Чаплинская. – К. : Университет «Украина», 2016. – 114 с.

Особливості регулятивної сфери у школярів з різними навчальними досягненнями

(Петренко І. В.)

У посібнику розглянуто питання, пов'язані зі становленням регулятивної сфери учнів. Розкрито взаємозв'язки між особистісними регулятивними детермінантами і рівнем навчальної успішності школярів. Обґрунтовано наявність конструктивних і деструктивних тенденцій у розвитку регулятивної сфери учнів з різними навчальними досягненнями. Запропоновано методичний інструментарій для вивчення і коригування регулятивної системи учнів молодшого шкільного й раннього підліткового віку та проаналізовано ефективність його впливу на становлення саморегуляції довільної активності школярів.

Упровадження представленого в посібнику доробку стане суттєвою підмогою в опрацюванні питань, віднесених до становлення регулятивної сфери школярів; сприятиме продуктивному здійсненню коригувально-розвивальної роботи на підставі врахування вікових та індивідуалізованих характеристик саморегуляції учнів, що зробить їхнє навчання в умовах шкільного середовища більш успішним.

Адресовано викладачам психології та студентам вищих навчальних закладів педагогічного профілю, слухачам системи післядипломної педагогічної освіти, практичним психологам і вчителям загальноосвітніх навчальних закладів, а також усім, хто цікавиться проблемами саморегуляції довільної активності школяра.

Петренко І. В. Особливості регулятивної сфери у школярів з різними навчальними досягненнями / І.В. Петренко ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К. : Міленіум, 2016. – 160 с.

Арт-терапія у подоланні психічної травми (Вознесенська О.Л., Сидоркіна М.Ю.)

Посібник містить теоретичні положення та практичні рекомендації на допомогу спеціалістам, які працюють із постраждалими під час воєнних дій. Визначено особливе місце арт-терапії як методу допомоги особистості в кризовий період. Медіатравму виділено як окремий вид психотравматизації в інформаційному суспільстві; визначено можливості використання арт-терапії в медіаосвітніх програмах. Описано арт-терапевтичні методики та технології для застосування в роботі із психічними травмами особистості в період горювання, відновлення після травматичних подій, досвід реабілітації учасників бойових дій та волонтерів, які перебувають у стані емоційного вигорання.

Упровадження матеріалів посібника сприятиме подоланню наслідків психічної травматизації населення.

Практичний посібник адресовано працівникам соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, практичним психологам, соціальним педагогам.

Вознесенська О. Арт-терапія у подоланні психічної травми: Практичний посібник / Олена Вознесенська, Марина Сидоркіна. – К. : Золоті ворота, 2016. – 198 с. – Вид. 2-ге, випр. та доповн.

Інститут вищої освіти НАПН України

Теоретичні засади науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів

(Майборода В., Ярошенко О., Скиба Ю.; за ред. О. Ярошенко)

У практичному посібнику розкрито методологію реалізації науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів, нормативно-правову базу науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університету, міжнародний і вітчизняний досвід організації наукових досліджень у вищій школі, систему управління науково-дослідницькою діяльністю у закладах вищої освіти України, запропонувати практичні поради з проведення наукового педагогічного експерименту та обробки його результатів, навести зразки використання методів математичної статистики у педагогічних дослідженнях.

Посібник буде корисним для здобувачів, викладачів, дослідників у галузі вищої освіти та всіх фізичних і юридичних осіб, зацікавлених у її розвитку.

Теоретичні засади науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів: практичний посібник / авт. колектив: В. Майборода, О. Ярошенко, Ю. Скиба; за ред. О. Ярошенко. – К. : Інститут вищої освіти НАПН України, 2016. – 174 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/>.

Оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності учнів та педагогів в умовах євроінтеграційних процесів в освіті

(Овчарук О.В., Лещенко М.П., Іванюк І.В., Гриценчук О.О. та ін., за ред. О.В. Овчарук)

У посібнику розкрито загальні підходи до процесу оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності учнів та педагогів в країнах Європи. На основі європейського досвіду виокремлено форми, методи, засоби, інструменти оцінювання ІК-компетентності учнів, описано рівні, подано досвід оцінювання ІК-компетентності педагогів з досвіду міжнародних програм. Розроблено глосарій основних термінів та понять. Надано рекомендації для вітчизняних фахівців щодо оцінювання ІК-компетентності учнів та педагогів. Посібник містить чотири розділи, кожен розділ супроводжується списком використаної літератури, питаннями для самоконтролю та темами рефератів.

Посібник призначено для науковців, педагогів, вчителів-практиків, викладачів, магістрантів та студентів педагогічних університетів, слухачів системи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності учнів та педагогів в умовах євроінтеграційних процесів в освіті / [Авт.кол.: О.В. Овчарук, М.П. Лещенко, І.В. Іванюк, О.О. Гриценчук, І.Д. Малицька, Н.В. Сороко, О.Є. Кравчина та ін. За ред. О.В. Овчарук] // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua>.

Інститут професійно-технічної освіти НАПН України

Інформаційно-освітнє середовище професійно-технічних навчальних закладів

(Липська Л.В., Карташова Л.А., Юрженко В.В., Гуменна Л.С. та ін.)

У посібнику викладено понятійний апарат створення системи освітніх електронних ресурсів професійно-технічних навчальних закладів в умовах формування інформаційно-освітнього середовища, теоретичне обґрунтування підходів створення і розвитку інформаційно-освітнього середовища професійно-технічних навчальних закладів, організація і структура діяльності професійно-технічних навчальних закладів в умовах формування інформаційно-освітнього середовища та методика реалізації завдань інформаційно-освітнього середовища професійно-технічних навчальних закладів.

Розглядаються основні аспекти функціонування інформаційно-освітнього середовища та його використання в системі професійно-технічної освіти України. Основна увага приділяється використанню електронних навчальних ресурсів в інформаційно-освітньому середовищі під час проведення занять у професійно-технічних навчальних закладах.

Упровадження посібника сприятиме подальшому розвитку інформатизації системи професійно-технічної освіти України, досліджень у сфері педагогіки професійної освіти.

Для науковців у галузі педагогіки професійної освіти, викладачів, педагогічних працівників закладів професійно-технічної освіти, докторантів, аспірантів.

Інформаційно-освітнє середовище професійно-технічних навчальних закладів / Л.В. Липська, Л.А. Карташова, В.В. Юрженко, Л.С. Гуменна, А.Б. Зуєва, І.М. Шупік, В.Ю. Белан. – К. : ІПТО НАПНУ, 2016 – 144 с.

Інститут обдарованої дитини НАПН України

Типологія та методи виявлення інтелектуально обдарованих старшокласників, схильних до дослідницької діяльності

(Бельська Н.А.)

У посібнику розглядаються проблеми типології підліткової обдарованості. Запропоновано авторську версію типології, що включає наступні види обдарованості: академічна, інтелектуальна, творча, естетична, практична та технічна, соціально-комунікативна та лідерська, сенсомоторна. Представлено результати експериментальних досліджень когнітивне-поведінкових та особистісних особливостей учнів-членів Малої академії наук України, які захищають роботи на відділеннях точних та гуманітарних наук. Запропоновано методи виявлення обдарованих старшокласників, схильних до науково-творчої та дослідницької діяльності.

Посібник призначено для науковців, педагогів, вчителів-практиків, викладачів, магістрантів та студентів педагогічних університетів, слухачів системи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Бельська Н.А. Типологія та методи виявлення інтелектуально обдарованих старшокласників, схильних до дослідницької діяльності : посібник. – К., 2016. – 6,0 др. арк.

Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи

Сучасні технології збереження здоров'я учнів у діяльності психологічної служби і психолого-медико-педагогічних консультацій

(Обухівська А.Г., Жук Т.В., Зеленько О.А. та ін.; за ред. А.Г. Обухівської)

У посібнику висвітлюються питання збереження здоров'я дітей у процесі навчання і виховання. Аналізується зміст поняття «здоров'язберігальні технології» та шляхи їх запровадження у сучасному педагогічному процесі, критерії та показники оцінки психічного здоров'я особистості. Зокрема, розглядаються актуальні питання порушень психічного та психологічного

здоров'я дітей, їх попередження та корекція у процесі взаємодії психологічної служби системи освіти та психолого-медико-педагогічних консультацій.

Посібник адресовано практичним психологам системи освіти, працівникам психолого-медико-педагогічних консультацій, педагогам, студентам відповідної спеціалізації.

Сучасні технології збереження здоров'я учнів у діяльності психологічної служби і психолого-медико-педагогічних консультацій : [Посіб.] /авт. кол.: А.Г. Обухівська, Т. В. Жук, О.А. Зеленько та ін. ; за ред. А.Г. Обухівської. – К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2016. – 218 с.

Консультативно-діагностичний супровід дітей з особливими освітніми потребами в діяльності психолого-медико-педагогічних консультацій

(Жук Т.В., Ілляшенко Т.Д., Луценко І.В. та ін.; за ред. А.Г. Обухівської)

У посібнику висвітлюються питання актуальні для діяльності сучасних психолого-медико-педагогічних консультацій. Головними напрямками діяльності названих установ системи освіти є консультування різних категорій населення з питань розвитку, здобуття освіти дітей з особливими освітніми потребами, а також супровід їхньої навчальної діяльності в освітньому процесі. Основою консультативної діяльності виступає психолого-педагогічне вивчення дитини, за результатами якого вибудовується педагогічна стратегія. Зміст посібника містить методики діагностики молодшого дошкільного та підліткового віку та особливості підтримки названої категорії дітей в навчальній діяльності.

Посібник адресовано працівникам психолого-медико-педагогічних консультацій, практичним психологам, корекційним педагогам (дефектологам), студентам відповідної фахової спеціалізації.

Консультативно-діагностичний супровід дітей з особливими освітніми потребами в діяльності психолого-медико-педагогічних консультацій : [Електронні дані] / авт. кол.: Т.В. Жук, Т.Д. Ілляшенко, І.В. Луценко та ін. ; За ред. А.Г. Обухівської. – К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2016. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM), 12 см. – 258 с.

***Державна науково-педагогічна бібліотека України імені
В.О. Сухомлинського***

Науково-інформаційна діяльність провідних освітянських бібліотек України

(Зозуля С.М., Зайченко Н.І., Горак В.В., Рабаданова Л.В. та ін.)

У практичному посібнику висвітлено концептуальні положення та перспективні напрями модернізації науково-інформаційної діяльності освітянських бібліотек України. Проаналізовано зарубіжний досвід трансформації галузевих бібліотек в інфраструктурі глобального інформаційного суспільства. Сформовано основні напрями інноваційного

розвитку освітянських бібліотек України в контексті аналізу модернізаційних моделей. Розглянуто теоретичні аспекти застосування кількісних методів аналізу функціонування науки – наукометричних, бібліометричних, інформетричних, виявлено їх особливості та відмінності, охарактеризовано основні показники наукометрії, зокрема, індекс наукового цитування, індекс Хірша та імпакт-фактору, розкрито сучасний стан бібліометричних і наукометричних досліджень в Україні.

Посібник містить практичні рекомендації з формування бібліографічних баз даних, складання бібліографічних посібників, оптимізації інформаційно-аналітичної та реферативної діяльності бібліотек в умовах інноваційних змін.

Видання адресовано науковим, науково-педагогічним працівникам, здобувачам освіти, працівникам освітянських бібліотек, усім, хто цікавиться проблемами науково-інформаційної діяльності бібліотек.

Науково-інформаційна діяльність провідних освітянських бібліотек України : практ. посібник / НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського; [автори: Зозуля С.М., Зайченко Н.І., Горак В.В., Рабаданова Л.В., Самчук Л.І., Букишина Т.Ф., Вербова В.В., Горбенко Н.А., Кропачева Н.М., Лога Т.В., Демидо Є.Ф. ; наук. ред. Зозуля С.М. ; бібліогр. ред. Самчук Л.І. ; літ. ред. Редько-Шпак Л.В. – Київ : [ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського], 2016. – 298 с. – (Серія «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек» ; вип. 14).

Організаційно-управлінські, нормативно-інструктивні і методичні документи для освітянських бібліотек МОН України та НАПН України (2014–2016 рр.)

(Хемчян І.І., Рубан А.І.)

Практичний посібник має чотири розділи: організаційно-правові засади діяльності мережі освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України; формування всеукраїнського галузевого інформаційного ресурсу в Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського; надання доступу до інформаційного ресурсу Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського; кадрова політика. Документи, що увійшли до видання, допоможуть фахівцям в удосконаленні бібліотечних процесів та операцій, що сприятиме оптимізації діяльності освітянських бібліотек щодо формування галузевих бібліотечно-інформаційних ресурсів для освітянської галузі України.

Практичний посібник стане у пригоді фахівцям книгозбірень мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України, а також інших систем і відомств.

Організаційно-управлінські, нормативно-інструктивні і методичні документи для освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України. Вип. 4 : 2014–2016 рр. : [практич. посіб.] / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В.О. Сухомлинського ; [уклад.: І.І. Хемчян, А.І. Рубан ; наук. ред. І.Г. Лобановська]. – Київ : [б. в.], 2016. – 617 с.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України

Підготовка майбутнього вчителя до застосування інтерактивних технологій у професійній діяльності

(Кобюк Ю.М.)

У методичних рекомендаціях з'ясовано особливості використання інтерактивних педагогічних технологій у школі, обґрунтовано важливість підготовки майбутнього вчителя до застосування інтерактивних технологій у професійній діяльності, розкрито організаційно-педагогічні умови, спрямовані на забезпечення такої підготовки, та подаються рекомендації щодо їх застосування інтерактивних технологій у професійній діяльності.

Упровадження методичних рекомендацій сприятиме підвищенню якості підготовки майбутнього вчителя.

Для викладачів, студентів педагогічних навчальних закладів.

Кобюк Ю.М. Підготовка майбутнього вчителя до застосування інтерактивних технологій у професійній діяльності / Ю.М. Кобюк – К., 2016. – 2,0 др. арк. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705792/>.

Підготовка майбутнього вчителя до застосування інформаційно-комунікативних технологій у професійній діяльності

(Годлевська К.В., Кобюк Ю.М.)

Методичні рекомендації переконливо ілюструють авторський підхід до розкриття сутності підготовки майбутнього вчителя до застосування інформаційно-комунікативних технологій у професійній діяльності. У методичних рекомендаціях розкрито місце та роль інформаційно-комунікативних технологій у підготовці майбутніх вчителів, описані організаційно-педагогічні умови та подаються рекомендації щодо застосування інформаційно-комунікативних технологій у професійній діяльності майбутніх вчителів.

Упровадження методичних рекомендацій сприятиме підвищенню якості підготовки майбутнього вчителя.

Для викладачів, студентів педагогічних навчальних закладів.

Годлевська К.В., Кобюк Ю.М. Підготовка майбутнього вчителя до застосування інформаційно-комунікативних технологій у професійній діяльності / К.В. Годлевська, Ю.М. Кобюк – К., 2016. – 2,0 др. арк. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705793/>.

Методичне забезпечення відбору учнівської молоді до вищих навчальних закладів педагогічного профілю

(Шевенко А.М.)

Методичні рекомендації присвячені актуальній проблемі психологічного професійного відбору майбутніх педагогів та підпорядковані меті висвітлення методичного забезпечення щодо відбору молоді до вищих педагогічних навчальних закладів.

У вступі йдеться про актуальність відбору студентів до професій педагогічного профілю. У першому розділі методичних рекомендацій подано професіограму вчителя та психограму його особистості. У другому розділі методичних рекомендацій детально представлено структуру педагогічних здібностей майбутнього педагога, також висвітлено рівні результативності діяльності вчителя, а саме: репродуктивний, адаптивний, локально-моделюючий та системно-моделюючий. Третій розділ методичних рекомендацій вміщує технологію відбору учнівської молоді до вищих навчальних закладів педагогічного профілю, яка складається із п'яти підструктур, а саме: технологія виявлення індивідуально-типологічних особливостей особистості майбутнього вчителя, виявлення спрямованості на професії типу «людина-людина», виявлення емоційної стійкості, виявлення комунікативних та організаторських здібностей, а також технологія виявлення емпатійних можливостей майбутніх вчителів. У заключенні узагальнено складові професійної придатності особистості майбутнього педагога.

Методичні рекомендації призначені для науковців, викладачів вищих педагогічних навчальних закладів, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти, центрів зайнятості, що здійснюють профорієнтаційну роботу з молоддю, профконсультантів та інших фахівців з профорієнтації, а також є корисною для вчителів, аспірантів та абітурієнтів.

Методичне забезпечення відбору учнівської молоді до вищих навчальних закладів педагогічного профілю / Шевенко А.М. – К., 2016. – 5,0 др. арк.

Розвиток естетичного досвіду викладачів образотворчого мистецтва вищих педагогічних навчальних закладів

(Сотська Г.І.)

У методичних рекомендаціях висвітлено теоретичні аспекти розвитку естетичного досвіду викладачів образотворчого мистецтва, з'ясовано, що під естетичним досвідом викладача образотворчого мистецтва вищих педагогічних навчальних закладів варто розуміти духовно-практичне надбання особистості, ціннісно-орієнтаційний фактор її розвитку і поведінки, базисну основу педагогічної майстерності педагога-художника. методичні рекомендації структуровано за двома розділами: «Естетичний досвід – основа художньо-професійної діяльності викладача образотворчого мистецтва вищого педагогічного навчального закладу» та «Творчі естетико-педагогічні майстерні з розвитку естетичного досвіду викладача образотворчого мистецтва».

Адресовано викладачам вищих педагогічних навчальних закладів, студентам мистецьких факультетів, науковцям, аспірантам і докторантам.

Розвиток естетичного досвіду викладачів образотворчого мистецтва вищих педагогічних навчальних закладів: метод. реком. / Г.І. Сотська / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 4,0 др. арк.

Естетичні та етичні чинники розвитку комунікативного досвіду викладачів філологічних дисциплін вищих педагогічних навчальних закладів

(Гомеля Н.С., Флегонтова Н.М.)

У методичних рекомендаціях теоретично обґрунтовано естетичні та етичні чинники розвитку комунікативного досвіду викладачів філологічних дисциплін вищих педагогічних навчальних закладів, а також розкрито сутність, зміст, структуру, функції професійно-педагогічної комунікації відповідно до вимог сучасного інформаційного суспільства. Подано навчальну програму та дидактичні матеріали щодо розвитку комунікативної культури викладачів вищих навчальних закладів. Зміст програми розвитку комунікативного досвіду викладачів включає модулі: «Засади педагогічного спілкування», у якому представлено сутність понять «комунікація» і «спілкування»; педагогічна діяльність як комунікативний процес; педагогічна комунікація як аспект педагогічного спілкування; психологічні типи учасників педагогічної комунікації; зовнішні і внутрішні чинники педагогічної комунікації; стилі педагогічної комунікації; імідж педагога як чинник педагогічної комунікації; «Технології педагогічного спілкування», у якому розкрито такі проблеми, як: вербальні засоби професійно-педагогічної комунікації; культура мови і культура мовлення викладача; техніка мовлення; мовленнєвий етикет педагога; екстралінгвістичні і просодичні засоби комунікації; педагогічна техніка як чинник ефективної педагогічної комунікації; комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації; етичні правила у глобальних інформаційних мережах.

Адресовано викладачам вищих педагогічних навчальних закладів, інститутів післядипломної педагогічної освіти, студентам філологічних факультетів, науковцям, аспірантам і докторантам.

Естетичні та етичні чинники розвитку комунікативного досвіду викладачів філологічних дисциплін вищих педагогічних навчальних закладів: метод. реком. / Н.С. Гомеля, Н.М. Флегонтова / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 3,0 др. арк.

Естетичні та етичні чинники розвитку практичного досвіду викладачів фізико-математичних дисциплін вищих педагогічних навчальних закладів

(Кутова О.М.).

Запропоновано педагогічні технології розвитку практичного досвіду викладачів фізико-математичних дисциплін вищих педагогічних навчальних закладів, застосування естетичних та етичних чинників викладачами дисциплін гуманітарного циклу; естетичні та етичні чинники при викладанні фізико-математичних дисциплін; використання естетичних та етичних чинників

викладачами при вивченні біології та хімії; мистецькі технології для розвитку і самореалізації викладачів. Методичні рекомендації спрямовано на розвиток у викладачів уявлення про рефлексивне керування діяльністю студента (переміщення його у позицію активного суб'єкта навчання; розвиток його здатності до самоуправління власною діяльністю; організацію процесу навчання як вирішення навчально-пізнавальних проблем на основі творчої взаємодії); створення умови для формування у студентів гуманної позиції щодо розуміння мети і завдань власної педагогічної діяльності; допомогти майбутнім педагогам опанувати механізми використання особистісного потенціалу для вирішення педагогічних завдань навчання і виховання, оволодіти елементами педагогічної техніки

Адресовано викладачам вищих педагогічних навчальних закладів, інститутів післядипломної педагогічної освіти, студентам фізико-математичних факультетів, науковцям, аспірантам і докторантам.

Естетичні та етичні чинники розвитку практичного досвіду викладачів фізико-математичних дисциплін вищих педагогічних навчальних закладів: метод. реком. / О.М. Кутова / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 4,0 др. арк.

Викладання психології для учнів старших класів (Помиткін Е.О.)

У методичних рекомендаціях розкрито особливості викладання психологічних знань у загальноосвітніх школах, ліцєях і гімназіях. У теоретичній частині автор обґрунтовує доцільність духовно-особистісного підходу в педагогічній практиці, наводить його провідні принципи висвітлює психологічні механізми духовного розвитку дітей і молоді. Окрема увага приділяється впливу соціально-психологічних факторів на духовне становлення школярів.

У практичній частині запропоновано психолого-педагогічний супровід духовного розвитку учнівської молоді, наводяться дані щодо його апробації. Також наголошується на необхідності розвитку професійної майстерності сучасного педагога, особливо його духовних якостей. Для цього наводиться план і програма спецкурсу «Психологічні аспекти духовного розвитку особистості» для вчителів, викладачів, психологів і керівників системи освіти.

Викладання психології для учнів старших класів. Методичні рекомендації. – Помиткін Е.О. / НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 6,0 др. арк.

Діалогічні засади підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнів (Бастун М.В.)

Методичні рекомендації присвячено розгляду діалогічних засад роботи з педагогічними працівниками, спрямованої на їх підготовку до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді. У рекомендаціях розкрито базові поняття діалогу як основи духовного спілкування між вчителем та учнями,

розглянуто Діалогічні складові готовності педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді, а також діалогічні засоби, методи й форми роботи з педагогами, учнями, батьками з метою підготовки вчителя як професіонала, спрямованого на роботу з духовною сферою особистості учня і готового до такої роботи.

Методичні рекомендації призначені для психологів, студентів, магістрантів вищих педагогічних навчальних закладів, вчителів, науковців, для широкого кола користувачів, які цікавляться можливостями вдосконалення педагогічного процесу на основі принципів духовності та діалогу.

Бастун М.В. Діалогічні засади підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнів / НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 5,0 др. арк.

Психологічні особливості розвитку духовних якостей характеру особистості в навчально-виховному процесі

(Павлик Н.В.)

Методичні рекомендації присвячені розробці методів оптимізації психологічних умов характерологічного розвитку особистості, а саме: теоретичному аналізу проблеми розвитку духовних якостей характеру, презентації психодіагностичного інструментарію вивчення особливостей розвитку духовних якостей характеру педагога і учнів й психологічного тренінгу «Розвиток духовних характерологічних рис у педагогів та учнівської молоді».

Інноваційний тренінг спрямований на гармонізацію характеру і розвиток духовних якостей сучасних педагогів і старшокласників шляхом формування моральних ставлень, позитивного мислення, здобуття навичок моральної поведінки. Він поєднує такі форми психологічної роботи як міні-лекції, дискусії, психотренінг, рольові ігри.

Методичні рекомендації призначені для практичних психологів та педагогів для роботи з учнівською молоддю та студентами вищих навчальних закладів психолого-педагогічного профілю.

Психологічні особливості розвитку духовних якостей характеру особистості в навчально-виховному процесі / Павлик Н.В., НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 6,0 др. арк.

Емоційно-естетична та оптимістична основи професійного розвитку вчителів

(Кудін В.О.)

У методичних рекомендаціях розглядається питання оптимізму, як визначальної основи змісту педагогічної науки і практики. Відзначається, що основою всієї системи освіти має бути утвердження ідеалів оптимізму в процесі розвитку людини. Детально аналізуються основи формування оптимістичного сприйняття людьми життя і виникнення його антипода песимізму.

Розкривається тісний взаємозв'язок розвитку оптимістичного сприйняття життя у взаємодії з психолого-фізіологічними, емоційно-естетичними засадами

в процесі становлення особистості людини. Значне місце приділено розкриттю впливу об'єктивних і суб'єктивних передумов формування змісту нашого оптимістичного бачення життя, виділяється роль вчителя у формуванні цього складного процесу.

Методичні рекомендації адресовані педагогічним працівникам, які присвятили свою працю навчанню і вихованню справжнього громадянина своєї країни, можуть використовуватись професорсько-викладацьким складом вищих навчальних закладів України, закладами системи неперервної педагогічної освіти у процесі здійснення професійного розвитку українських освітян.

Кудін В.О. Емоційно-естетична та оптимістична основи професійного розвитку вчителів: метод. рекомендації / В'ячеслав Олександрович Кудін. – Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, 2016. – 4,0 др. арк. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705861>.

Вчитель як суб'єкт міжнародної освітньої діяльності: досвід англomовних країн

(Авшенюк Н.М.)

У методичних рекомендаціях розкрито концептуальні засади професійного розвитку вчителів як суб'єктів міжнародної освітньої діяльності. Охарактеризовано теоретико-методологічні підходи до дослідження проблеми професійного розвитку вчителів у контексті глобалізаційних процесів. На підставі аналізу зарубіжного досвіду окреслено перспективні напрями розвитку глобальної освіти і глобальної педагогіки у розвинених англomовних країнах світу; розкрито особливості формування глобальної компетентності у педагогічного персоналу.

Методичні рекомендації містять опорний теоретичний матеріал, перелік проблемних питань для самостійної роботи, а також список літератури для самостійного опрацювання.

Рекомендовано для магістрантів, аспірантів, докторантів; викладачів вищих навчальних закладів, слухачів курсів підвищення кваліфікації.

Авшенюк Н.М. Вчитель як суб'єкт міжнародної освітньої діяльності: досвід англomовних країн: метод. рекомендації / Наталія Миколаївна Авшенюк. – Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, 2016. – 3,0 др. арк.) Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705771>.

Особливості професійного розвитку вчителів в країнах ЄС

(Дяченко Л.М., Постригач Н.О.)

У методичних рекомендаціях представлено особливості професійного розвитку вчителів загальноосвітніх шкіл у ФРН та країнах Південної Європи.

Розглянуто реформування професійної педагогічної освіти та проаналізовано законодавче забезпечення професійного розвитку вчителів у Німеччині на початку ХХІ століття. Розкрито структуру професійної підготовки учителів в університетах ФРН; охарактеризовано зміст, форми і методи психолого-педагогічної підготовки вчителів; окреслено особливості професійно-педагогічної практики і стажування у загальноосвітніх школах Німеччини.

Окреслено перспективи використання ідей німецького досвіду професійного розвитку вчителів у системі неперервної педагогічної освіти України. Проаналізовано ефективні моделі професійного розвитку вчителів в Італії, Греції, Іспанії. Охарактеризовано діяльність регіональних центрів підвищення кваліфікації вчителів у Греції та Італії.

Методичні рекомендації мають практичну спрямованість, можуть використовуватись професорсько-викладацьким складом вищих навчальних закладів України, закладами системи неперервної педагогічної освіти у процесі здійснення професійного розвитку українських освітян, аспірантами, студентами, магістрантами педагогічних спеціальностей при вивченні курсів «Педагогіка вищої школи», «Порівняльна педагогіка», «Історія педагогіки».

Дяченко Л.М., Постригач Н.О. Особливості професійного розвитку вчителів в країнах ЄС: метод. рекомендації / Людмила Миколаївна Дяченко, Надія Олегівна Постригач. – Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, 2016. – 4,5 др. арк. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705860>.

Технології професійної підготовки педагога до виховної діяльності (Молчанова А.О., Піддячий В.М.)

У методичних рекомендаціях здійснено теоретичний аналіз проблеми професійної підготовки педагога до виховної діяльності. Охарактеризовано пріоритети та спрямованість педагогічної діяльності, розглянуто складові навчально-виховної роботи, вказано на потребу опанування та використання передового освітнього досвіду. Представлено теоретико-методологічне обґрунтування інноваційної технології професійної підготовки педагога до виховної діяльності. Обґрунтовано особливості проектування сприятливого для розвитку особистості педагога середовища.

Для педагогічних працівників, студентів вищих педагогічних навчальних закладів, середніх загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів тощо.

Молчанова А.О., Піддячий В.М. Технології професійної підготовки педагога до виховної діяльності / НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 3,5 др. арк.

Виховна діяльність майбутнього педагога на основі культурологічного підходу (Шарошкіна Н.Г.)

У методичних рекомендаціях здійснено теоретичний аналіз проблеми «Психолого-педагогічного обґрунтування форм підготовки майбутнього педагога до виховної дії на засадах культурологічного підходу». Охарактеризовано функції культурологічних форм підготовки майбутніх педагогів до виховної діяльності. Обґрунтовано психолого-педагогічні аспекти форм підготовки педагога у культурологічному підході до професійної діяльності. На основі аналізу літератури з педагогіки, яка розкриває особливості

виховної роботи з дітьми, здійснено класифікацію форм підготовки майбутніх педагогів до виховної дії.

Для педагогічних працівників середніх загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів.

Шарошкіна Н.Г. Виховна діяльність майбутнього педагога на основі культурологічного підходу / НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 3,5 др. арк.

Інститут проблем виховання НАПН України

Особистісно орієнтована методика виховання моральної самосвідомості зростаючої особистості

(Журба К.О., Коновець С.В., Шкільна І.М.)

Методичні рекомендації містять детальний опис сучасних виховних методик, інтерактивних та творчих форм і методів позакласної роботи зі школярами, спрямованих на виховання моральної самосвідомості зростаючої особистості у виховному гуманному середовищі загальноосвітніх навчальних закладів.

Упровадження методичних рекомендацій сприятиме удосконаленню процесу виховання моральної самосвідомості школярів через використання ефективних форм і методів роботи з дітьми різного віку у позакласній діяльності загальноосвітніх навчальних закладів. Використання методичних рекомендацій допоможе фахівцям підвищити самооцінку учнів, сформувані їх позитивне самоприйняття, стимулювати до самотворення та роботи над собою.

Для класних керівників, психологів, педагогів-організаторів, викладачів, аспірантів і студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

Особистісно орієнтована методика виховання моральної самосвідомості зростаючої особистості : метод. реком. / [К.О. Журба, С.В. Коновець, І.М. Шкільна]. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2016. – 176 с.

Інститут соціальної та політичної психології НАПН України

Подолання негативних наслідків належності до неефективних субкультур: соціально-психологічний тренінг

(Бєлавіна Т. І., Васютинський В. О., Вінков В. Ю., Коробка Л. М., М'яленко В. В. та ін.)

Запропоновано соціально-психологічний тренінг із подолання негативних наслідків належності до неефективних субкультур та як один із засобів запобігання життєвим негараздам, пов'язаних з бідністю. Тренінг спрямовано на підвищення ділової активності в процесі психотерапевтичної допомоги, сприяння самовизначенню у сфері освіти, професійному самовизначенню молоді, використанню соціального капіталу під час пошуку роботи, стимулювання самоєфективності безробітних, гармонізацію сімейних стосунків,

посилення відповідальності в ставленні до здоров'я, правове самовизначення осіб, що перебувають у виховних установах виконання покарань.

Упровадження методичних рекомендацій сприятиме формуванню особистісних та групових постав, корекції міжособової взаємодії з метою підвищення ефективності функціонування особи в різних сферах життєдіяльності.

Методичні рекомендації адресовано практичним психологам і соціальним працівникам, що опікуються представниками проблемних соціальних груп.

Подолання негативних наслідків належності до неефективних субкультур: соціально-психологічний тренінг: методичні рекомендації / Т.І. Белавіна, В.О. Васютинський, В.Ю. Вінков та ін.; за ред. В.О. Васютинського; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К.: Міленіум, 2016. – 58 с.

Методи групової роботи в системі освіти

(Горностай П.П., Горбунова В.В., Чорна Л.Г., Циганенко Г.В. та ін.)

Методичні рекомендації створено на допомогу практикам, що працюють з групами і колективами в системі освіти, в оволодінні методиками та технологіями роботи з груповою взаємодією, соціально-психологічним кліматом у групах, творчим потенціалом групи тощо. Серед завдань збірника – вивчення методів роботи з груповою динамікою, технологіями командотворення та роботи з новоствореними групами, методиками рольової взаємодії, засобами запобігання професійному вигорянню, методами міжгрупової взаємодії. Рекомендації містять багато прикладів практичної роботи з групами із власного досвіду авторів та літературних джерел.

Упровадження методичних рекомендацій сприятиме підвищенню соціально-психологічної компетентності всіх, від кого залежить ефективність функціонування малих груп, що беруть участь в освітньому процесі.

Для практичних психологів системи освіти, педагогів і керівників системи освіти, а також для всіх, хто цікавиться проблемами малих груп і методами практичної роботи з ними.

Методи групової роботи в системі освіти: методичні рекомендації [Електронний ресурс] / П.П. Горностай, В.В. Горбунова, Л.Г. Чорна, Г.В. Циганенко, О.Л. Коробанова, О.Т. Плетка. – ІСПП НАПН України, 2016. – Режим доступу: <http://gorn.kiev.ua/group/biblio.html>.

Організація заходів з громадської підтримки освітніх інновацій: методичні рекомендації

(Іванченко С. М.)

У виданні висвітлено соціально-психологічні закономірності та описано шляхи досягнення суспільного консенсусу щодо проблемних питань реформування вітчизняної освіти. Представлено перелік та характеристику заходів з громадської підтримки освітніх реформ (організація та проведення опитувань освітянської спільноти, громадських обговорень, масових кампаній та

акцій) з використанням технологій збагачення громадської думки та знаходження консенсусу.

Видання розраховане на фахівців органів управління освітою, викладачів системи післядипломної освіти, працівників психологічної служби в системі освіти, а також буде корисним науковим співробітникам, студентам, представникам громадських організацій.

Іванченко С. М. Організація заходів з громадської підтримки освітніх інновацій: метод. реком. [Електронний ресурс] / С.М. Іванченко ; Національна акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. – К. : Міленіум, 2016. – Режим доступу: http://sptechology.ucoz.ua/load/spisok_publicacij_laboratoriji/ivanchenko_s_m_organizacija_zakhodiv_z_gromadskoj_i_pidtrimki_osvitnikh_innovacij/2-1-0-11.

Інститут вищої освіти НАПН України

Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (Луговий В., Калашнікова С., Таланова Ж. та ін.)

Розроблено методологію створення стандартів вищої освіти нового покоління на засадах компетентнісного підходу відповідно до Закону України «Про вищу освіту» з урахуванням принципів та інструментів Болонського процесу та міжнародного Проекту Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

Представлено основні терміни та їх визначення (тезаурус), конкретизовано структуру стандарту вищої освіти, подано рекомендації щодо розроблення змісту стандарту та наведено перелік рекомендованих джерел.

Методичні рекомендації мають практичну спрямованість для наукових, науково-педагогічних працівників, законодавців, державних управлінців, усіх, хто прагне підвищення конкурентоспроможності та міжнародного визнання української освіти.

Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти : Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 29.03.2016 р. № 3 / Луговий Володимир, Калашнікова Світлана, Таланова Жанна та ін. – 29 с. Електронний ресурс: <http://mon.gov.ua/activity/education/reforma-osviti/naukovo-metodichna-rada-ministerstva/metodichni-rekomendacziyi.html>.

Реалізація науково-дослідницької діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу університетів

(Дівінська Н.О., Дяченко Н.О.)

У методичних рекомендаціях обґрунтовано методику реалізації науково-дослідницької діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу університетів.

Методичні рекомендації будуть корисними для здобувачів, викладачів, дослідників у галузі вищої освіти та всіх фізичних і юридичних осіб, зацікавлених у її розвитку.

Реалізація науково-дослідницької діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу університетів : методичні рекомендації / уклад.: Дівінська Н.О., Дяченко Н.О. – К. : Інститут вищої освіти НАПН України, 2016. – 1 др.арк.

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

Хмарні сервіси і технології у науковій і педагогічній діяльності (Носенко Ю.Г., Попель М.В., Шишкіна М.П.)

У методичних рекомендаціях наведено теоретичні відомості з основ використання хмарних сервісів навчально-наукового середовища, що охоплюють понятійний апарат, критерії добору засобів і ресурсів, моделювання структури середовища. Обґрунтовано методичні засади формування навичок педагогічної і науково-дослідної діяльності, зокрема із використанням сервісів Office 365 і Google: електронної пошти, електронного календаря, текстового редактора, електронної книги, електронного записника, сховища файлів та ін. Охарактеризовано застосування SageMathCloud: створення проекту та його складників, навчальних ресурсів типу course, sagews, та sage-chat; розглянуто технологію розроблення інтерактивних моделей за допомогою стандартних елементів управління. Запропоновано рекомендації з формування хмаро орієнтованого навчально-наукового середовища педагогічного навчального закладу.

Упровадження методичних рекомендацій сприятиме модернізації інформаційно-освітнього середовища педагогічних навчальних закладів, підвищенню якості організації процесу навчання та проведення наукових досліджень, ширшому впровадженню і використанню у цьому процесі хмаро орієнтованих підходів, електронних освітніх ресурсів і сервісів. Застосування отриманих результатів може бути здійснено в системі вищої педагогічної та післядипломної педагогічної освіти.

Для наукових, науково-педагогічних працівників, викладачів і студентів педагогічних навчальних закладів.

Хмарні сервіси і технології у науковій і педагогічній діяльності: методичні рекомендації / [Носенко Ю.Г., Попель М.В., Шишкіна М.П.]; за наук. ред. М.П.Шишкіної. – К. : ІТЗН НАПН України, 2016. – 81 с.

Інститут професійно-технічної освіти НАПН України

Веб-квест у професійному навчанні: методичні рекомендації для педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів

(Романова Г.М., Герлянд Т.М., Кулалаєва Н.В., Пашенко Т.М., Романов Л.А.)

У методичних рекомендаціях розкрито суть веб-квесту як інноваційної технології; описано особливості і методику його створення в мережі Інтернет.

Наводяться приклади практичного досвіду запровадження технології веб-квесту у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників автотранспортної, аграрної та будівельної галузей.

Призначено для педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів, викладачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних кадрів та всіх, хто цікавиться питаннями сучасної професійної освіти.

Веб-квест у професійному навчанні: методичні рекомендації для педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів / Романова Г.М., Герлянд Т.М., Кулалаєва Н.В., Пащенко Т.М., Романов Л.А. К.: ІПТО НАПН України, 2016. – 120 с.

Інститут обдарованої дитини НАПН України

Особливості управління розвитком академічної обдарованості старшокласників

(Рева О.М., Камишин В.В.)

Запропоновано структурно-функціональну модель управління особистісно орієнтованим розвитком академічної обдарованості старшокласників та наведені особливості її реалізації за умов застосування таких кваліметричних показників прийняття рішень у навчально-виховному процесі, як основні навчальні домінанти та рівні домагань. Розглянута методика встановлення зазначених показників та обґрунтовано варіабельність складності навчальних завдань в залежності від їх значень, що призводить до обов'язкового позитивного ефекту і мотивує старшокласників на покращення результатів навчання. Подані методика оцінювання відповідності моделі спеціальним інформаційним критеріям, що зазвичай застосовуються під час їх розроблення, а також методика оцінювання здатності «звичайного» педагога реалізувати пропонований алгоритм по показниках стереотипності та логічної складності дій.

Методичні рекомендації розраховані на наукових співробітників, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, коледжів, інститутів підвищення кваліфікації кадрів та інших навчальних закладів України

Рева О.М., Камишин В.В. Особливості управління розвитком академічної обдарованості старшокласників : методичні рекомендації. – К., 2016. – 2,0 др.арк.

Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи

Захист прав дитини в діяльності соціального педагога навчального закладу

(За. ред. Ю.А. Луценка, В.Г. Панка)

Зміст методичних рекомендацій містить матеріали щодо законодавчого та нормативно-правового питання захисту прав дитини у діяльності соціальних

педагогів, практичних психологів системи освіти. Видання містить відповіді на практичні питання соціальних педагогів, отримані під час проведення фокус-груп, які виділені по тексту курсивом.

Методичні рекомендації рекомендовано соціальним педагогам, практичним психологам, студентам.

Захист прав дитини в діяльності соціального педагога навчального закладу : [метод. рек.] / авт. кол. за ред.: Ю.А. Луценка, В.Г. Панка. – К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2016 – 73 с.

Соціально-педагогічна діагностика дітей та родин, які опинились в складних життєвих обставинах

(Панок В.Г., Острова В.Д.)

У доробку висвітлено нормативно-правові засади діяльності соціальних педагогів щодо соціально-педагогічної діагностики дітей та родин, які опинились в складних життєвих обставинах, та наведено рекомендовані до застосування методики соціально-педагогічної діагностики.

Для фахівців психологічної служби системи освіти – соціальних педагогів та методистів, викладачів, студентів відповідних спеціальностей вищих навчальних закладів.

Соціально-педагогічна діагностика дітей та родин, які опинились в складних життєвих обставинах : [метод. рек.] / автори-упор.: В.Г. Панок, В.Д. Острова. – К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2016. – 68 с.

НАВЧАЛЬНА ПРОДУКЦІЯ

НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України

Інноваційні педагогічні технології

(Огієнко О.І.)

У програмі розкрито актуальність, значення, зміст, мета і завдання дисципліни, описано вимоги до знань і вмінь студентів, форми і засоби проміжного та підсумкового контролю, подано зміст навчальної дисципліни за змістовими модулями.

Упровадження програми сприятиме підвищенню якості підготовки майбутнього вчителя.

Для викладачів, студентів педагогічних навчальних закладів.

Огієнко О.І. Інноваційні педагогічні технології / О.І. Огієнко – К., 2016. – 1,0 др. арк.

Інститут проблем виховання НАПН України

Мій екологічний вибір : програма курсу за вибором для учнів 9–11 класів

(Колонькова О.)

Програма надає послідовний методичний інструментарій, який допоможе вчителю організувати роботу старших підлітків та старшокласників, щоб задіяти внутрішні механізми самоаналізу, самоусвідомлення й спонукати до прийняття екологічно доцільних рішень у взаємодії з природою. Програма входить до комплексу з однойменним посібником «Мій екологічний вибір». У програмі актуалізується ставлення учня до природи, спонукається самоаналіз та самооцінка, свідомий вибір зразків та еталонів поведінки стосовно природи, формуються навички прийняття рішень, вольові якості та спонукається свідомо цілеспрямована робота над собою з метою збереження природи.

Результатом реалізації програми є сформованість умінь учнів аналізувати свої дії стосовно природи, порівнювати їх з діями інших, активізація потреби власного вдосконалення, сформованість здатності до свідомого вибору зразків та еталонів поведінки, актуалізація почуття відповідальності за свої дії та вчинки у природі.

Для вчителів природничого циклу, класних керівників, викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів.

Колонькова О. Програма курсу за вибором «Мій екологічний вибір» для учнів 9–11 класів / О.О.Колонькова // Біологія. – 2017. – № 2. – 1,0 др. арк.

Екологічні проблеми урбанізованого середовища : програма курсу за вибором для учнів 8–9 класів

(Пруцакова О.)

Структура і зміст навчальної програми інтегрованого курсу базується на принципах неперервності й наступності екологічної освіти, її міжпредметності, гуманізації, практичної спрямованості. Зміст програми зацентровує екологічну інформацію природничих предметів на екологічні проблеми міського середовища, уміння усвідомлено орієнтуватися в його особливостях, що складає основу для прийняття екологічно безпечних рішень і зростання екологічності поведінки школярів. У програмі конкретизовано мету екологічної освіти відповідно до сучасних суспільних потреб та вимог сталого розвитку суспільства, який вимагає формування діяльнісних якостей особистості з виразною природоохоронною спрямованістю.

Упровадження програми «Екологічні проблеми урбанізованого середовища» у шкільному навчально-виховному процесі сприятиме його екологізації, створенню еколого-орієнтованого освітнього середовища, формуванню в учнів гуманістичного світогляду, екологічних цінностей, вихованню любові до рідного краю, набуттю умінь і навичок адаптації до особливостей міста, екологічно доцільної поведінки в ньому згідно із запитами сталого розвитку суспільства.

Для вчителів природничого циклу, класних керівників, викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів.

Пруцакова О.Л. Програма курсу за вибором «Екологічні проблеми урбанізованого середовища» для учнів 8–9 класів / О.Л. Пруцакова // Біологія. – 2017. – № 2. – 1,0 др. арк.

Інститут спеціальної педагогіки НАПН України

Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей «Природознавство» (8-10 клас) (Блеч Г. В., Трикоз С. В.) (2,0)

Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей «Основи здоров'я» (8-10 класи) (Гладченко І.В.) (1,5)

Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей «Трудове навчання» (Квітникарство) (8-10 класи) (Чеботарьова О.В.) (0,5)

Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей «Трудове навчання» (Сільськогосподарська праця) (8-10 класи) (Чеботарьова О.В.) (0,5)

Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей «Соціально-побутове орієнтування» (8-10 класи) (Міненко А.В.) (1,0)

Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей «Фізична культура» (8-10 класи) (Бобренко І.В.) (1,0)

У навчальних програмах «Природознавство», «Основи здоров'я», «Трудове навчання (Квітникарство)», «Трудове навчання (Сільськогосподарська праця)», «Соціально-побутове орієнтування», «Фізична культура» представлено зміст основних галузей «Технології», «Природознавство», «Основи здоров'я та фізична культура» та представлено тематичну реалізацію навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи, подано перелік орієнтовних показників сформованості галузевої та життєвої компетентності школярів на кінець навчального року. Схарактеризовано можливості підвищення ефективності використання засобів навчання та можливості оптимізації змісту основної ланки спеціальної освіти розумово відсталих дітей як з легкою, так і з помірною розумовою відсталістю.

Програми рекомендовано до впровадження в практику спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями розумового розвитку.

Блеч Г.В., Трикоз С.В. Природознавство (8-10 класи) [Електронний ресурс] / Г.В. Блеч, С.В. Трикоз // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (за ред. Колупаєвої А.А., Чеботарьової О.В.). (2,0). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Гладченко І.В. Основи здоров'я (8-10 класи) [Електронний ресурс] / І.В. Гладченко // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (за ред. Колупаєвої А.А., Чеботарьової О.В.). (1,5) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Чеботарьова О.В. Трудове навчання (Квітникарство) (8-10 класи) [Електронний ресурс] / О.В. Чеботарьова // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (за ред. Колупаєвої А.А., Чеботарьової О.В.). (0,5) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Чеботарьова О.В. Трудове навчання (Сільськогосподарська праця) (8-10 класи) [Електронний ресурс] / О.В. Чеботарьова // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (за ред. Колупаєвої А.А., Чеботарьової О.В.). (0,5) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Міненко А.В. Соціально-побутове орієнтування (8-10 класи) [Електронний ресурс] / А.В. Міненко // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (за ред. Колупаєвої А.А., Чеботарьової О.В.). (1,0) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Бобренко І.В. Фізична культура (8-10 класи) [Електронний ресурс] / О.В. Чеботарьова // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (за ред.

Колупаєвої А.А., Чеботарьової О.В.). (1,0) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату «Трудове навчання» (8-10 класи)

(Чеботарьова О.В.)

У навчальних програмах «Трудове навчання» (8-10 класи) представлено трудові технології навчання школярів старшої ланки школи (технологія швейної справи, обробки продуктів харчування, сільськогосподарські роботи, ручні техніки декоративно-ужиткового мистецтва). Подано перелік орієнтовних показників сформованості трудової компетентності школярів на кінець навчального року. У пояснювальній записці подано методичні рекомендації щодо реалізації основних розділів програми та охарактеризовано можливості підвищення ефективності використання засобів навчання дітей з різним рівнем рухового розвитку.

Програми рекомендовано до впровадження в практику спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.

Чеботарьова О.В. Трудове навчання (8-10 класи) [Електронний ресурс] / О.В. Чеботарьова // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (1,0) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей «Розвиток мовлення для дітей з помірною розумовою відсталістю» (Блеч Г.О.) (0,5)

Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей «Лікувальна фізкультура» (Бобренко І.В.) (0,5)

Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей «Ритміка» (Гладченко І.В.) (0,2)

Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей «Ритміка» (Барабанотерапія) (Гладченко І.В.) (0,3)

Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей «Театральна логоритміка» (Гладченко І.В.) (0,3)

Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей «Соціально-побутове орієнтування» (варіативний модуль «Подорож у життя») (Міненко А.В.) (0,5)

Програма з корекційно-розвиткової роботи для 6-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю «Фізика і хімія (у позаурочний час)» (Трикоз С.В.) (0,5)

Програма з корекційно-розвиткової роботи для 6-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю «Географія (у позаурочний час)» (Трикоз С.В.) (0,5)

Матеріали комплексу програмно-методичного забезпечення розроблено відповідно психофізичних можливостей школярів з порушеннями розумового розвитку, з урахуванням новітніх технологій спеціальної освіти з метою забезпечення корекційно-розвивального впливу та максимальної соціальної адаптації школярів основної ланки освіти як з легкою, так і з помірною розумовою відсталістю. У програмах з корекційно-розвиткової роботи розкриваються шляхи підвищення ефективності застосування засобів корекційно-розвивальної спрямованості при реалізації змісту освіти школярів середнього та старшого шкільного віку з розумовою відсталістю з позицій компетентнісного підходу та з'ясовано особливості та можливості розвитку пізнавальної, сенсомоторної, мовленнєвої, соціально-побутової музичної, театральної діяльності з метою забезпечення реалізації змісту програмного забезпечення корекційно-розвиткових програм «Лікувальна фізкультура», «Ритміка», «Театральна логоритміка», «Розвиток мовлення для дітей з помірною розумовою відсталістю», «Соціально-побутове орієнтування», для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей.

Програми рекомендовано до впровадження в практику спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для школярів 5-10 класів з порушеннями розумового розвитку.

Блеч Г.О. Розвиток мовлення для дітей з помірною розумовою відсталістю [Електронний ресурс] / Г.О.Блеч // Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (0,5) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Бобренко І.В. Лікувальна фізкультура [Електронний ресурс] / І.В.Бобренко // Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (0,5) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Гладченко І.В. Ритміка [Електронний ресурс] / І.В.Гладченко // Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей: (0,2) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Гладченко І.В. Ритміка (Барабанотерапія) [Електронний ресурс] / І.В.Гладченко // Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей: (0,3) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Гладченко І.В. Театральна логоритміка [Електронний ресурс] / І.В.Гладченко // Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9(10) класів

спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей: (0,3) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Міненко А.В. Соціально-побутове орієнтування (варіативний модуль «Подорож у життя») [Електронний ресурс] / А.В. Міненко // Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (0,5) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Трикоз С.В. Фізика і хімія (у позаурочний час) [Електронний ресурс] / С.В. Трикоз // Програма з корекційно-розвиткової роботи для 6-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю. (0,5) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Трикоз С.В. Географія (у позаурочний час) [Електронний ресурс] / С.В. Трикоз // Програма з корекційно-розвиткової роботи для 6-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю. (0,5) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату «Корекція розвитку» (базова) (Чеботарьова О.В.) (0,2)

Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату «Корекція розвитку» (розвиток художньо-естетичної діяльності) (Чеботарьова О.В.) (0,5)

Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату «Корекція розвитку» (арт-корекція засобами нетрадиційних видів занять) (Чеботарьова О.В.) (0,5)

Програма з корекційно-розвиткової роботи для 11-12 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату «Корекція розвитку» (базова) (Чеботарьова О.В.) (1,0)

Матеріали комплекту програмно-методичного забезпечення розроблено з урахуванням новітніх технологій спеціальної освіти з метою забезпечення корекційно-розвивального впливу та максимальної соціальної адаптації школярів основної ланки з порушеннями опорно-рухового апарату. У програмах з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (базова), «Корекція розвитку» (розвиток художньо-естетичної діяльності), «Корекція розвитку» (розвиток художньо-естетичної діяльності) розкриваються шляхи підвищення ефективності застосування засобів корекційно-розвивальної спрямованості при реалізації змісту освіти школярів з порушеннями опорно-рухового апарату з позицій компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходів.

Програми рекомендовано до впровадження в практику спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.

Чеботарьова О.В. Корекція розвитку (базова) [Електронний ресурс] / О.В. Чеботарьова // Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату. (0,2) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Чеботарьова О.В. Корекція розвитку (розвиток художньо-естетичної діяльності) [Електронний ресурс] / О.В. Чеботарьова // Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату. (0,5) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Чеботарьова О.В. Корекція розвитку (арт-корекція засобами нетрадиційних видів занять) [Електронний ресурс] / О.В. Чеботарьова // Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату. (0,5) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Чеботарьова О.В. Корекція розвитку» (базова) [Електронний ресурс] / О.В. Чеботарьова // Програма з корекційно-розвиткової роботи для 11-12 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату. (1,0) – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором: «Розвиток мовлення» (Гудим І.М.) (0,2); «Соціально-побутове орієнтування» (Легкий О.М.) (0,5); «Орієнтування в просторі» (Кондратенко С.В.) (0,5)

Програми з корекційно-розвиткової роботи за напрямками «Розвиток мовлення», «Соціально-побутове орієнтування», «Орієнтування в просторі» для основної ланки школи для дітей сліпих та зі зниженим зором визначають зміст корекційної спрямованості спеціальних занять з корекції розвитку.

У програмах вихначено зміст, тематичні напрями, обсяг здобутих навичок та методичні прийоми подолання вторинних відхилень у розвитку.

Метою корекційно-розвиткової роботи є практична підготовка дітей з порушеннями зору до самостійного життя, формування знань та вмінь, пов'язаних з власною поведінкою у різних життєвих ситуаціях, вироблення навичок спілкування з оточуючими людьми, підготовку до самостійної життєдіяльності, оволодіння життєво-важливими побутовими вміннями і навичками.

Оволодіння навичками соціально – побутового орієнтування полегшує соціально – психологічну адаптацію дітей з порушенням зору до сучасних умов життя. Заняття із соціально-побутової орієнтації тісно пов'язані з формуванням життєвих компетенцій та соціалізації учнів з порушенням зору, а також мають важливе практичне значення в повсякденному житті учнів.

Програми побудовано за концентричним принципом, який передбачає збільшення обсягу та ускладнення змісту матеріалу в кожному класі з урахуванням вікових та психологічних особливостей розвитку незрячих дітей.

Програми забезпечують науковість, систематичність і послідовність формування в учнів знань та умінь, має практичну спрямованість. Її зміст зорієнтовано на оволодіння у певній послідовності сенсорними, розумовими та практичними операціями, прийомами, діями, що є основою для формування соціальних компетенцій у дітей з глибокими порушеннями зору.

Гудим І.М. *Розвиток мовлення [Електронний ресурс] / І.М. Гудим // Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором. (0,2) – Режим доступу: <http://mon.gov.ua>.*

Легкий О.М. *Соціально-побутове орієнтування [Електронний ресурс] / О.М. Легкий // Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором. (0,5) – Режим доступу: <http://mon.gov.ua>.*

Кондратенко С.В. *«Орієнтування в просторі» [Електронний ресурс] / С.В. Кондратенко // Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором. (0,5) – Режим доступу: <http://mon.gov.ua>.*

Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для глухих дітей (8-10 класи): «Українська мова» (В.В. Жук); «Географія» (О.М. Таранченко); «Трудове навчання» (В.М. Шевченко); «Українська жестова мова» (Адамюк Н.Б.) (1,0)

Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей зі зниженим слухом (8-10 класи): «Українська мова» (В.В. Жук); «Географія» (О.М. Таранченко); «Трудове навчання» (В.М. Шевченко)

У програмах представлено удосконалений зміст освіти дітей з особливими освітніми потребами, учнів 8-10 класів спеціальних навчальних закладів для глухих дітей та дітей зі зниженим слухом. Враховано специфіку сприймання, засвоєння навчального матеріалу та презентації знань учнями з порушеннями слуху. Представлено зміст корекційно-розвивальної складової.

Оновлений програмний зміст спрямовано на підвищення якості освіти дітей з порушеннями слуху, формування особистості учнів, їх соціальну інтеграцію.

Програми адресовано вчителям спеціальних загальноосвітніх закладів.

Жук В.В. *Українська мова (8-10 класи) [Електронний ресурс] / В.В. Жук // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для глухих дітей (за ред. Колупаєвої А.А., Жук В.В.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (1,5).*

Жук В.В. *Українська мова (8-10 класи) [Електронний ресурс] / В.В. Жук // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей зі зниженим слухом (за ред. Колупаєвої А.А., Жук В.В.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (1,5).*

Таранченко О.М. *Географія (8-10 класи) [Електронний ресурс] / О.М. Таранченко // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних*

загальноосвітніх навчальних закладів для глухих дітей (за ред. Колупаєвої А.А., Жук В.В.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (0,5).

Таранченко О.М. Географія (8-10 класи) [Електронний ресурс] / О.М. Таранченко // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей зі зниженим слухом (за ред. Колупаєвої А.А., Жук В.В.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (0,5).

Шевченко В.М. Трудове навчання (8-10 класи) [Електронний ресурс] / В.М. Шевченко // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для глухих дітей (за ред. Колупаєвої А.А., Жук В.В.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (0,25).

Шевченко В.М. Трудове навчання (8-10 класи) [Електронний ресурс] / В.М. Шевченко // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей зі зниженим слухом (за ред. Колупаєвої А.А., Жук В.В.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (0,25).

Адамюк Н.Б. Українська жестова мова (8-10 клас) [Електронний ресурс] / Н. Б. Адамюк. // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для глухих дітей; дітей зі зниженим слухом. К.: Міністерство освіти і науки України, 2016. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua>. – (1,0).

Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів: «Ритміка» для глухих дітей (Вовченко О.А.); «Ритміка» для дітей зі зниженим слухом (Вовченко О.А.)

Програми з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-5 класів загальноосвітніх навчальних закладів зі спеціальною та інклюзивною формами навчання, навчально-реабілітаційних центрів: «Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови для глухих дітей» (Федоренко О.Ф. у співавторстві); «Розвиток слухового сприймання та формування вимови для дітей зі зниженим слухом» (Федоренко О.Ф. у співавторстві)

Програми з корекційно-розвиткової роботи для 6-9 (10) класів загальноосвітніх навчальних закладів зі спеціальною та інклюзивною формами навчання, навчально-реабілітаційних центрів: «Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови для глухих дітей» (Федоренко О.Ф. у співавторстві); «Розвиток слухового сприймання та формування вимови для дітей зі зниженим слухом» (Федоренко О.Ф. у співавторстві)

Програми з корекційно-розвиткової роботи для 11-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів зі спеціальною та інклюзивною формами навчання, навчально-реабілітаційних центрів: «Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови для глухих дітей» (Федоренко О.Ф. у співавторстві); «Розвиток слухового сприймання та формування вимови для дітей зі зниженим слухом» (Федоренко О.Ф. у співавторстві)

Програми покликані забезпечити сенсорний, пізнавальний, мовленнєвий, фізичний, естетичний розвиток глухих учнів та учнів зі зниженим слухом у відповідності до індивідуальних можливостей кожної дитини, що сприятиме соціалізації дітей, попередженню і подоланню вторинних наслідків порушення слуху, створенню підґрунтя для отримання нових знань, розширення життєвого досвіду.

Впровадження програм сприятиме підвищенню якості освіти дітей з порушеннями слуху, які навчаються у різних інституційних умовах.

Програми призначені для використання у спеціальних загальноосвітніх закладах для дітей з порушеннями слуху, навчально-реабілітаційних центрах, закладах з інклюзивним навчанням.

Вовченко О.А. Ритміка для глухих дітей; Ритміка для дітей зі зниженим слухом» [Електронний ресурс] / О.А. Вовченко // Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями слуху). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (2,0).

Федоренко О.Ф. Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови для глухих дітей [Електронний ресурс] / О.Ф. Федоренко // Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-5 класів загальноосвітніх навчальних закладів зі спеціальною та інклюзивною формами навчання, навчально-реабілітаційних центрів. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (1,0) (у співавторстві).

Федоренко О.Ф. Розвиток слухового сприймання та формування вимови для дітей зі зниженим слухом [Електронний ресурс] / О.Ф. Федоренко // Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-5 класів загальноосвітніх навчальних закладів зі спеціальною та інклюзивною формами навчання, навчально-реабілітаційних центрів. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (2,5) (у співавторстві).

Федоренко О.Ф. Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови для глухих дітей [Електронний ресурс] / О.Ф. Федоренко // Програма з корекційно-розвиткової роботи для 6-9 (10) класів загальноосвітніх навчальних закладів зі спеціальною та інклюзивною формами навчання, навчально-реабілітаційних центрів. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (0,5) (у співавторстві).

Федоренко О.Ф. Розвиток слухового сприймання та формування вимови для дітей зі зниженим слухом [Електронний ресурс] / О.Ф. Федоренко // Програма з корекційно-розвиткової роботи для 6-9 (10) класів загальноосвітніх навчальних закладів зі спеціальною та інклюзивною формами навчання, навчально-реабілітаційних центрів. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (0,5) (у співавторстві).

Федоренко О.Ф. Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови для глухих дітей [Електронний ресурс] / О.Ф. Федоренко // Програма з корекційно-розвиткової роботи для 11-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів зі спеціальною та інклюзивною формами навчання,

навчально-реабілітаційних центрів. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (1,0) (у співавторстві).

Федоренко О.Ф. Розвиток слухового сприймання та формування вимови для дітей зі зниженим слухом [Електронний ресурс] / О.Ф. Федоренко // Програма з корекційно-розвиткової роботи для 11-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів зі спеціальною та інклюзивною формами навчання, навчально-реабілітаційних центрів. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (1,0) (у співавторстві).

Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (8-9 класи): «Англійська мова» (Данілавічюте Е.А.) (1,0); «Українська мова» (Трофименко Л.І.) (1,0); «Українська література» (Бартенєва Л.І.) (1,0); «Зарубіжна література» (Пригода З.С.) (0,5); «Біологія» (Пригода З.С.) (0,5); «Основи здоров'я» (Пригода З.С.) (0,5); «Математика» (Ільяна В.М.) (1,0); «Мистецтво» (Рібцун Ю.В.) (2,0)

У програмах представлено удосконалений зміст освіти дітей з тяжкими порушеннями мовлення, учнів 8-9 класів спеціальних навчальних закладів. Розкрито специфіку опанування знаннями та формуванням умінь та навичок навчальної діяльності. Розкрито умови та особливості реалізації програмного змісту в навчальному процесі. Представлено специфіку корекційно-розвивальної спрямованості навчання дітей з особливими освітніми потребами. Визначено тенденції психічного та соціального розвитку дітей з особливими потребами в опануванні навчальною діяльністю.

У навчальних програмах, узгоджених із вимогами Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, з урахуванням Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, представлено тематичну реалізацію навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи, яка сприяє паралельному забезпеченню мовленнєвого розвитку учнів та опанування ними галузевих знань.

Упровадження забезпечить удосконалення та оновлення змісту спеціальної шкільної освіти дітей з із тяжкими порушеннями мовлення.

Програма адресована вчителям спеціальних навчальних закладів для дітей із тяжкими порушеннями мовлення, загальноосвітніх навчальних закладів за умов інклюзивного та інтегрованого навчання.

Данілавічюте Е.А. Англійська мова (8-9 класи) [Електронний ресурс] / Е.А. Данілавічюте // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (за ред. Колупасової А.А., Данілавічюте Е.А.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/> (1,0).

Трофименко Л.І. Українська мова (8-9 класи) [Електронний ресурс] / Л.І. Трофименко // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (за ред. Колупасової А.А., Данілавічюте Е.А.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/> (1,0).

Бартенєва Л.І. Українська література (8-9 класи) [Електронний ресурс] / Л.І. Бартенєва // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (за ред. Колупаєвої А.А., Данілавічюте Е.А.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/> (1,0).

Пригода З.С. Зарубіжна література (8-9 класи) [Електронний ресурс] / З.С. Пригода // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (за ред. Колупаєвої А.А., Данілавічюте Е.А.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/> (0,5)

Пригода З.С. Біологія (8-9 класи) [Електронний ресурс] / З.С. Пригода // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (за ред. Колупаєвої А.А., Данілавічюте Е.А.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/> (0,5).

Пригода З.С. Основи здоров'я (8-9 класи) [Електронний ресурс] / З.С. Пригода // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (за ред. Колупаєвої А.А., Данілавічюте Е.А.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/> (0,5).

Ільяна В.М. Математика (8-9 класи) [Електронний ресурс] / В.М. Ільяна // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (за ред. Колупаєвої А.А., Данілавічюте Е.А.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/> (1,0).

Рібцун Ю.В. Мистецтво (8-9 класи) [Електронний ресурс] / Ю.В. Рібцун // Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (за ред. Колупаєвої А.А., Данілавічюте Е.А.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/> (2,0).

Програми з корекційно-розвиткової роботи «Корекція мовлення» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із тяжкими порушеннями мовлення (5–10 класи) (Трофименко Л.І., Ільяна В.М., Пригода З.С., Грибань Г.В., Аркадьєва О.О.)

У програмах «Корекція мовлення», узгоджених із вимогами Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, з урахуванням Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, представлено зміст корекційно-розвивальної роботи, яка сприяє повноцінному розвитку мовлення учнів із тяжкими порушеннями мовлення.

Програми адресовані учителям-логопедам, корекційним педагогам, учителям 5–10 класів спеціальних навчальних закладів для дітей із тяжкими порушеннями мовлення, загальноосвітніх навчальних закладів за умов інклюзивного та інтегрованого навчання і спрямовані на реалізацію вимог, передбачених освітньою галуззю «Корекційно-розвиткові заняття».

Трофименко Л.І., Ільяна В.М., Пригода З.С., Грибань Г.В., Аркадьєва О.О. «Корекція мовлення» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із тяжкими порушеннями мовлення (5–10 класи) [Електронний ресурс] /

Трофименко Л.І., Ільяна В.М., Пригода З.С., Грибань Г.В., Аркадьєва О.О. // Програми з корекційно-розвиткової роботи. – (Рекомендовано МОН України, наказ № 476 від 29.04.2016 р.) Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/11010/>.

Програми з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із тяжкими порушеннями мовлення (підготовчий, 1–4 класи)

(Рібцун Ю. В.)

У програмах «Корекція розвитку», узгоджених із вимогами Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, з урахуванням Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, представлено зміст корекційно-розвивальної роботи, яка сприяє повноцінному розвитку та функціонуванню особистості учнів із тяжкими порушеннями мовлення.

Програми адресовані практичним психологам, учителям-логопедам, корекційним педагогам, учителям підготовчого, 1–4 класів спеціальних навчальних закладів для дітей із тяжкими порушеннями мовлення, загальноосвітніх навчальних закладів за умов інклюзивного та інтегрованого навчання і спрямовані на реалізацію вимог, передбачених освітньою галуззю «Корекційно-розвиткові заняття».

Рібцун Ю.В. Програми з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із тяжкими порушеннями мовлення (підготовчий, 1–4 класи) [Електронний ресурс] / Ю.В. Рібцун. – (Рекомендовано МОН України, наказ № 476 від 29.04.2016 р.). Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/11010/>.

Навчальні програми для учнів 8-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку: «Біологія» (Сак Т.В.) (0,5); «Хімія» (Сак Т.В.) (0,7); «Алгебра», «Геометрія» (Сак Т.В.) (1,0) «Українська література» (Омельченко І. М.) (1,0); «Зарубіжна література» (Логвінова І.П.) (1,0); «Основи здоров'я» (Бабяк О.О.) (1,0); «Мистецтво» (Бабяк О.О.) (1,0); «Трудове навчання» (Лапін А.В.) (2,5)

Навчальні програми для основної школи для дітей із затримкою психічного розвитку розроблено відповідно до основних положень Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти та укладена на основі програм для загальноосвітніх навчальних закладів 6-9 класи.

У програмах реалізуються корекційно-розвивальні завдання, пов'язані з особливостями розвитку психічної сфери школяра із затримкою психічного розвитку підліткового віку, що конкретизуються спрямованістю корекційно-розвивальної роботи. Програма з біології розроблена з урахуванням таких змістових ліній: різноманітність та еволюція органічного світу; біологічна природа та соціальна сутність людини; рівні організації живої природи. У змісті закладено функціонально-цілісний, системно-структурний, екологічний, історичний та порівняльний підходи. Зміст програм структуровано на основі

фундаментальних наукових ідей природничої галузі, з урахуванням вікових особливостей учнів і часу, відведеного на вивчення предметів.

Зважаючи на ценовий рівень освіти дітей із затримкою психічного розвитку завдання шкільного предмета «Хімія», визначені для реалізації мети галузі «Природознавство» та її хімічного компонента, мають місце і в навчанні школярів із затримкою психічного розвитку. Відповідно до основних положень Державного стандарту базової загальної середньої освіти Програма реалізує змістові лінії хімічного компонента освітньої Галузі «Природознавство»: хімічний елемент, речовина, хімічна реакція, методи наукового пізнання в хімії, хімія в житті суспільства.

Програма з математики (алгебра, геометрія) для 7 – 9 класів забезпечує реалізацію мети і завдань освітньої галузі, визначених у Державному стандарті загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами, у якій передбачено формування у школярів ключових компетентностей, основою формування яких є опанування учнями предметних компетенцій – нормативно закріплених результатів навчання, які охоплюють знання, уміння, навички, засвоєні способи діяльності, прояви емоційно-ціннісних ставлень. В програмі визначено мету та завдання математичних дисциплін; представлена характеристика навчального змісту і особливості його реалізації; вимоги до математичної підготовки учнів. Програма з алгебри та геометрії представлена в табличній формі, що містить три розділи: зміст навчання, вимоги до загальноосвітньої підготовки учнів і корекційно-розвивальна спрямованість та очікувані результати. Подається структурування навчального матеріалу по роках навчання.

Упровадження навчальної програми з української літератури забезпечить розширення можливостей розвитку мовленнєвої і читацької культури, комунікативної та літературної компетентності, сприятиме формуванню гуманістичного світогляду в учнів 8-9 класів із затримкою психічного розвитку шляхом запровадження оновленого змісту курсу з «Української літератури».

Упровадження навчальної програми з мистецтва забезпечить розширення можливостей особистісного художньо-естетичного розвитку учнів, формування у них світоглядних орієнтацій і компетентностей у сфері художньої культури, виховання потреби у творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні у процесі опанування цінностями української та зарубіжної культури в учнів 9 класів із затримкою психічного розвитку шляхом запровадження оновленого змісту курсу з «Мистецтва».

Упровадження навчальної програми «Основи здоров'я» забезпечить розширення знань, умінь та навичок, які сприятимуть зміцненню і збереженню їх здоров'я, запобіганню нещасним випадкам, умінь розрізняти небезпеку та визначати правильне рішення відносно неї в учнів 8-9 класів із затримкою психічного розвитку шляхом запровадження оновленого змісту курсу «Основи здоров'я».

Для вчителів, які навчають дітей 8-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку.

Сак Т.В. Біологія [Електронний ресурс] / Т.В. Сак // Навчальні програми для учнів 8-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку. (за ред. Колупаєвої А.А., Сак Т.В.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (0,5).

Сак Т.В. Хімія [Електронний ресурс] / Т.В. Сак // Навчальні програми для учнів 8-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (за ред. Колупаєвої А.А., Сак Т.В.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (0,7).

Сак Т.В. Алгебра, Геометрія [Електронний ресурс] / Т.В. Сак // Навчальні програми для учнів 7-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (за ред. Колупаєвої А.А., Сак Т.В.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (1,0) у співавторстві.

Омельченко І. М. Українська література. [Електронний ресурс] / І.М. Омельченко // Навчальні програми для 6-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (за ред. Колупаєвої А.А., Сак Т.В.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (1,0).

Логвінова І.П. Зарубіжна література [Електронний ресурс] / І.П. Логвінова // Навчальні програми для 6-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (за ред. Колупаєвої А.А., Сак Т.В.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (1,0).

Бабяк О.О. Основи здоров'я. [Електронний ресурс] / О.О. Бабяк // Навчальні програми для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (за ред. Колупаєвої А.А., Сак Т.В.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (1,0).

Бабяк О.О. Мистецтво. [Електронний ресурс] / О.О. Бабяк // Навчальні програми для 8-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку 9 класи (за ред. Колупаєвої А.А., Сак Т.В.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (1,0).

Лапін А.В. Трудове навчання [Електронний ресурс] / А.В. Лапін // Навчальні програми для 8-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (за ред. Колупаєвої А.А., Сак Т.В.). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (2,5).

Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку «Корекція розвитку»

(Сак Т.В. та ін.)

Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку «Корекція розвитку» розроблена на основі Державного стандарту загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами. Організація її змісту передбачає цілеспрямований вплив на розвиток когнітивної та емоційної сфер учнів із затримкою психічного розвитку з метою формування пізнавальної діяльності, наочно-образного та словесно-логічного мислення, вольових дій,

відповідно до вікових та психологічних особливостей підлітків із затримкою психічного розвитку.

Сак Т.В. Корекція розвитку (корекція когнітивного розвитку) / Т.В. Сак // Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (0,5) у співавторстві.

Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку «Розвиток мовлення»

(Омельченко І.М. та ін.)

У програмі із корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку запропоновано зміст та очікувані результати корекційно-розвиткової роботи з розвитку: лінгвопсихологічних передумов мовленнєвої діяльності та спілкування; усного та писемного зв'язного мовлення; читацької (літературної) діяльності; усвідомленого спілкування і комунікативної регуляції.

Упровадження програм сприятиме розширенню можливостей розвитку усного та писемного зв'язного мовлення, читацької діяльності та формуванню ключової комунікативної компетентності шляхом запровадження інноваційного змісту та сучасних науково-методичних підходів (системного, компетентнісного, психолінгвістичного, нейропсихологічного, особистісно-комунікативного та герменевтичного) реалізації корекційно-розвиткової роботи з учнями основної ланки освіти із затримкою психічного розвитку.

Програми адресовані вчителям-логопедам, учителям-дефектологам різних типів навчальних закладів, які відвідують школярі із затримкою психічного розвитку, науково-педагогічним працівникам і студентам вищих навчальних закладів, усім, кого цікавлять проблеми розвитку мовлення і формування усвідомленого спілкування та комунікативної регуляції в зазначеній категорії дітей.

Омельченко І.М. Розвиток мовлення / І.М. Омельченко // Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (1,5) у співавторстві.

Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку «Корекція розвитку» (корекція особистісного розвитку)

(Логвінова І.П. та ін.)

У програмі «Корекція розвитку» представлено психокорекційний зміст, спрямований на розвиток особистості, формування самоусвідомлення, корекцію соціо-емоційної, вольової, мотиваційної сфер школярів із затримкою психічного розвитку відповідно до визначених основних напрямків психокорекційного впливу: емоції, самоусвідомлення, саморегуляція та міжособистісна взаємодія. Визначено показники сформованості очікуваних результатів корекційно-

розвитку роботи з урахуванням психологічних особливостей дітей із затримкою психічного розвитку. Подано рекомендації щодо вимог до навчального та корекційного середовища школи та забезпечення умов реалізації психокорекційного змісту програми.

Логвінова І.П. «Корекція розвитку» (корекція особистісного розвитку) / І.П. Логвінова // Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua> (0,5) у співавторстві.

Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 клас спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату «Корекція розвитку» (Цікава скринька)

(Коваль Л.В.)

Зміст корекційно-розвиткової програми презентує широкий діапазон можливостей цифрової техніки у напрямі створення корекційно-розвивального середовища для дітей, що мають психофізичні порушення.

Визначено методичні засади використання комп'ютера, як розвиваючого засобу у системі підготовки до навчання у школі і самостійній діяльності дітей з особливими освітніми потребами та наведено приклади використання інформаційної технології у корекційно-розвивальній роботі з підготовки та навчання у школі дітей з особливими освітніми потребами та з порушеннями опорно-рухового апарату, зокрема.

Коваль Л.В. Корекція розвитку (Цікава скринька) [Електронний ресурс] / Коваль Л.В.// Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 клас спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату: «Корекція розвитку» (Лего-конструювання)

(Лапін А.В.)

Представлено програмовий зміст використання Лего конструктора щодо створення корекційно-розвивального середовища для дітей, що мають психофізичні порушення.

Визначено методичні засади використання конструювання у середовищі Лего конструктора, як розвиваючого засобу у системі підготовки та навчання у школі дітей з особливими освітніми потребами.

Лапін А.В. Корекція розвитку (Лего-конструювання) [Електронний ресурс] / Лапін А.В.// Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.

ПІДРУЧНИКИ

Інститут педагогіки НАПН України

Геометрія, 8 клас

(Бурда М.І. та ін.)

Підручник має гриф МОН України «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10.05.2016 р. № 491).

Підручник має чотири розділи (чотирикутники, подібність трикутника, розв'язування прямокутних трикутників, багатокутники та площі багатокутників), поділені на параграфи. Зміст матеріалу параграфів викладено в доступній і цікавій для учнів формі, матеріал вдало проілюстровано. Наприкінці кожного параграфа подано задачі для самостійного розв'язування, що мають чотири рівні складності (початкового, середнього, достатнього і високого). Наприкінці кожного розділу – перевірювальні контрольні запитання й тестові завдання, що дають змогу вчителю проконтролювати, як учні засвоїли матеріал. Скориставшись рубрикою «Дізнайся більше», учні можуть поглибити свої знання.

Підручник призначений для учнів 8 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Бурда М.І. Геометрія : підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / М.І. Бурда, Н.А. Тарасенкова. – К. : УОВЦ «Оріон», 2016. – 224 с.

Хімія, 8 кл.

(Буринська Н.М.)

Підручник має гриф МОН України «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10.05.2016 р. № 491).

Зміст підручника розроблено за оновленою навчальною програмою з хімії для основної школи. У ньому розглянуто чотири важливі розділи курсу хімії: періодичний закон і періодична система хімічних елементів та будова атома, хімічний зв'язок і будова речовини, кількість речовини, основні класи неорганічних сполук.

Підручник містить також практичні роботи, демонстраційні та лабораторні досліди, нормативні й додаткові запитання, завдання, вправи, тести й задачі до параграфів, що дасть змогу учням міцно закріпити виучуваний матеріал, відчувати шкільний курс хімії як одну із захоплюючих дисциплін сучасної науки.

Підручник призначений для учнів 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів.

Буринська Н.М. Хімія : підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Н.М. Буринська. – К. : Пед. думка, 2016. – 144 с.

Алгебра, 8 клас

(Глобін О.І., Васильєва Д.В. та ін.)

Підручник має гриф МОН України «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10.05.2016 р. № 491)».

Зміст підручника відповідає новій навчальній програмі з математики для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів. У ньому суттєву увагу приділено мотивуванню, міжпредметним зв'язкам, практичній спрямованості курсу алгебри. Розширення міжпредметних зв'язків відбувається завдяки включенню задач із різних галузей знань: фізики, біології, хімії тощо.

Особливостями підручника є те, що він містить задачі трьох рівнів складності, завдання з логічним навантаженням, творчі завдання, прикладні задачі українознавчого характеру, задачі, умови яких сформульовано англійською мовою.

У підручнику основні математичні терміни подані двома мовами (українською й англійською).

Призначений для учнів 8 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Алгебра : підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.І. Глобін, О.І. Буковська, Д.В. Васильєва, І.А. Сільвестрова. – К. : Пед. думка, 2016. – 212 с.

Інформатика для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням інформатики : підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів

(Гуржій А.М., Карташова Л.А., Лапінський В.В., Руденко В.Д.)

Підручник має гриф МОН України «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10.05.2016 р. № 491).

Зміст підручника повністю відповідає навчальній програмі «Інформатика. 5 – 9 класи. Для навчальних закладів із поглибленим вивченням предметів інформатики».

Упровадження підручника забезпечить вивчення інформатики в 8-х класах загальноосвітніх навчальних закладів і допоможе вчителям інформатики вдосконалити цей процес.

Підручник призначений для учнів 8 класів загальноосвітніх навчальних закладів із поглибленим вивченням інформатики й учителів, які навчають цих учнів.

Інформатика для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням інформатики : підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / А.М. Гуржій, Л.А. Карташова, В.В. Лапінський, В.Д. Руденко. – Львів : Світ, 2016. – 296 с. : іл., табл.

Інформатика: підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів

(Гуржій А.М., Карташова Л.А., Лапінський В.В., Руденко В.Д.)

Підручник призначений для навчання інформатики у 8 класі загальноосвітніх навчальних закладів. Зміст підручника повністю відповідає навчальній програмі «Інформатика, 5-9 класи», рекомендованій Міністерством освіти і науки України (наказ від 06.06.2012р. № 664).

Інформатика: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / А.М. Гуржій, Л.А. Карташова, В.В. Лапінський, В.Д. Руденко. – Львів : Світ, 2016. – 256 с. : іл., табл.

Методи та засоби комп'ютерних інформаційних технологій

(Гуржій А.М., Поворознюк Н.І., Самсонов В.В., Українець А.І.)

Викладено загальні питання й основні поняття комп'ютерних інформаційних технологій, апаратне і програмне забезпечення комп'ютерних систем, описано операційні системи та комп'ютерні мережі.

Для студентів і викладачів вищих навчальних закладів. Може бути корисний особам, які використовують комп'ютер у повсякденному житті.

Методи та засоби комп'ютерних інформаційних технологій: Підруч. / А.М. Гуржій, Н.І. Поворознюк, В.В. Самсонов, А.І. Українець – К.: НУХТ, 2016. – 351 с.

Фізика, 8 кл.

(Головко М.В., Непорожня Л.В.)

Підручник має гриф МОН України «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10.05.2016 р. № 491).

Підручник відповідає навчальній програмі з фізики для основної школи, затвердженій Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України (наказ МОН молоді та спорту України від 6 червня 2012 р. № 664).

Підручник складається з двох розділів «Теплові явища» та «Електричні явища. Електричний струм». Його методичний апарат передбачає реалізацію особистісно орієнтованого навчання фізики, формування в учнів предметної компетентності на основі наукового світогляду й відповідного стилю мислення, розвитку експериментальних умінь, дослідницьких навичок, творчих здібностей і здатності до креативного мислення. Це забезпечується, зокрема, методичним апаратом, який включає диференційовану систему вправ, елементи історизму та цікавої фізики, методичні рекомендації щодо виконання навчальних проектів.

Підручник призначений для учнів 8 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Головко М.В. Фізика : підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / М.В. Головко, Л.В. Непорожня. – К. : Пед. думка, 2016. – 280 с. : іл.

Українська мова, 8 клас

(Новосьолова В.І., Бондаренко Н.В.)

Підручник має гриф МОН України «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10.05.2016 р. № 491).

Підручник відповідає чинній навчальній програмі з української мови для 8 класу, побудований на засадах компетентнісного, особистісно орієнтованого й діяльнісного підходів, що роблять його актуальним, запитаним у сучасному суспільстві. Подані в ньому вправи, завдання й запитання утворюють цілісну дидактичну систему, яка характеризується спрямованістю на досягнення кінцевих результатів, передбачених навчальною програмою, наступністю між завданнями, відповідністю послідовності й змісту завдань логіці засвоєння мовного матеріалу, неперервністю впливу на формування в учнів мовних умінь і навичок, вправності в усіх видах мовленнєвої діяльності з урахуванням життєвих ситуацій.

З метою впровадження особистісно орієнтованого підходу в підручнику вміщено завдання на вибір, передбачено такі компоненти уроку як цілевизначення, рефлексія, аналітичні вправи і завдання дослідницького й творчого характеру, заплановано роботу в парах і групах. Подано достатню кількість необхідних для учнів пояснень, пам'яток, алгоритмів, зразків виконання завдань тощо.

Для учнів 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання.

Новосьолова В.І. Українська мова : підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В.І. Новосьолова, Н.В. Бондаренко. – К. : Пед. думка, 2016. – 296 с. : іл.

Інститут спеціальної педагогіки НАПН України

Літературне читання. 3 клас для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей зі зниженим слухом

(Литвинова В.В., Піканова Н.В.)

Підручник розроблено для учнів зі зниженим слухом з врахуванням особливостей сприймання матеріалу та специфіки презентації знань дітьми зазначеної категорії. Методичний апарат побудовано на основі особистісно орієнтованих технологій навчання. Добір текстів у підручнику охоплює всі жанри, передбачені програмою: вірші, оповідання, казки, байки тощо. Концептуальною ідеєю змістового наповнення та художнього оформлення навчальної книжки є формування дитини з порушенням слуху у широкому сучасному культурологічному контексті.

Використання підручника сприятиме розвитку дитячої особистості засобами читацької діяльності, формуванню читацької компетентності молодших школярів.

Підручник може бути використаний у спеціальних загальноосвітніх закладах для дітей зі зниженим слухом, глухих дітей, навчально-реабілітаційних центрах, закладах з інклюзивним навчанням.

Литвинова В.В., Піканова Н.В. Літературне читання. 3 клас для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей зі зниженим слухом – К.: ІНКУНАБУЛА, 2016. – 287с.

Рельєфне малювання для 3 класу для шкіл сліпих (Довгопола К.С.)

Підручник для 3 класу шкіл сліпих. Темати відповідають новій навчальній програмі, затвердженій МОН України. Кожна тема містить адаптований ілюстративний матеріал, інформаційні тексти та завдання. Навчальний матеріал поступово ускладнюється та поглиблюється. Підручник буде надруковано шрифтом Брайля з використанням рельєфних малюнків.

Навчальний матеріал корелюється з навчальними програмами з інших природничих предметів і тому може бути використаний і на інших уроках. Також під час написання завдань у підручнику було застосовано метод синтезу мистецтв і технологію соматопедії.

Довгопола К.С. Рельєфне малювання для 3 класу для шкіл сліпих. К. –2016.– 3.0 др.арк. (у співавторстві).

Українська мова: підручник для 3 класу спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення

(Данілавичюте Е.А., Трофименко Л.І., Грибань Г.В.)

Зміст підручника містить навчальний матеріал відповідно до програми з української мови для молодших класів загальноосвітніх шкіл для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Передбачено різноманітні завдання, що забезпечують поступовий перехід від практичних знань до теоретичних з урахуванням мовленнєвих потреб молодших школярів та відповідно до корекційних методик опанування мовленнєвих навичок дітьми з порушеннями мовленнєвого розвитку.

Упровадження підручника забезпечить вивчення української мови за програмою для загальноосвітніх шкіл для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

Для учнів 3 класу загальноосвітніх шкіл для дітей з тяжкими порушеннями мовлення із українською мовою навчання.

Данілавичюте Е.А., Трофименко Л.І., Грибань Г.В. Українська мова: підручник для 3 кл. загальноосвітніх шкіл для дітей з тяжкими порушеннями мовлення / авт. кол. : Е.А. Данілавичюте, Л.І. Трофименко, Г.В. Грибань – К.: 2016. – 6,0 др.арк.

Читанка: підручник для 3 класу спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (Бартєнєва Л.І., Ільяна В.М., Аркадьєва О.О.)

Зміст підручника містить навчальний матеріал відповідно до програми з читання для молодших класів загальноосвітніх шкіл для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Передбачено різноманітні завдання, що забезпечують поступовий перехід від практичних знань до теоретичних з урахуванням мовленнєвих потреб молодших школярів та відповідно до корекційних методик опанування мовленнєвих навичок дітьми з порушеннями мовленнєвого розвитку.

Упровадження підручника забезпечить опанування читацьких навичок за програмою для загальноосвітніх шкіл для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

Для учнів 3 класу загальноосвітніх шкіл для дітей з тяжкими порушеннями мовлення із українською мовою навчання.

Бартєнєва Л.І., Ільяна В.М., Аркадьєва О.О. Читанка: підручник для 3 кл. загальноосвітніх шкіл для дітей з тяжкими порушеннями мовлення / авт. кол. : Л.І. Бартєнєва, В.М. Ільяна, О.О. Аркадьєва – К.: 2016. – 6,0 др.арк.

Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи

Психологічна служба

(За наук. ред. В.Г. Панка)

Курс «Психологічна служба» є нормативним для підготовки практичних психологів і входить до інваріантної частини підготовки бакалаврів. У підручнику систематизовано викладено навчальний матеріал з цього курсу. В ньому узагальнено світовий і вітчизняний досвід діяльності практичних психологів взагалі, і психологічної служби системи освіти, зокрема. У підручнику розкрито організацію, структуру, функціональні обов'язки та зміст роботи працівників психологічної служби системи освіти - практичних психологів і соціальних педагогів.

Матеріали, що вміщені у підручнику, пройшли апробацію у кількох вищих навчальних закладах та у практичній роботі авторів.

Підручник призначено для студентів і викладачів, педагогічних працівників, практичних психологів, соціальних педагогів, керівників освіти і психологічної служби.

Психологічна служба : [Підруч.] / авт. кол. ; за наук. ред. В.Г. Панка. – К. : Ніка-Центр, 2016. – 362 с. (Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова (протокол №5 від 22.12.2016 р.).

ПОСІБНИКИ

Інститут проблем виховання НАПН України

Мій екологічний вибір

(Пустовіт Н., Колонькова О., Пруцакова О., Тарасюк Г., Солобай Ю.)

У навчально-методичному посібнику представлено комплекс змісту, форм і методів екологізації освітнього простору загальноосвітнього навчального закладу. Запропоновано екологічний курс «Мій екологічний вибір» для 9–11 класів, що складається з навчальної програми та методичних рекомендацій до її впровадження. Презентовано зміст, форми й методи екологізації дозволля школярів різного віку.

Застосування пропонованих у навчально-методичному посібнику методик сприятиме формуванню в учнів рис екоцентричного типу. Залучення до участі інших учасників освітнього простору – батьків, друзів, громади – розширює його виховні можливості і сприяє підвищенню ефективності навчально-виховного процесу.

Для вчителів, класних керівників, педагогів-організаторів, інших, хто цікавиться проблемами збереження довкілля.

Мій екологічний вибір : навч.-метод. посіб. / Н. Пустовіт, О. Колонькова, О. Пруцакова, Г. Тарасюк, Ю. Солобай. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2016. – 176 с.

Інститут спеціальної педагогіки НАПН України

Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей з помірною розумовою відсталістю в системі корекційно-розвивального навчання спеціального загальноосвітнього закладу

(Укл.: О.В. Чеботарьова, І.В. Гладченко, Г.О. Блеч, С.В. Трикоз)

У навчально-методичному посібнику висвітлюються особливості корекційно-розвивальної роботи з дітьми з помірною розумовою відсталістю у спеціальному загальноосвітньому навчальному закладі: питання оптимізації організаційно-методичного забезпечення, реалізації інноваційних педагогічних технологій та рекомендації стосовно їх впровадження в практику, результати експериментальних досліджень, присвячених питанням трудового, сенсорного виховання, розвитку мовленнєвої, ігрової, соціально-побутової діяльності, навчання і виховання учнів, змісту та організації психолого-педагогічного супроводу розумово відсталих школярів з помірними порушеннями розумового розвитку.

Посібник адресовано фахівцям спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів, науковцям, працівникам соціальної служби, викладачам та студентам вищих навчальних закладів; всім, зацікавленим проблемами сучасної спеціальної педагогіки та психології.

Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей з помірною розумовою відсталістю в системі корекційно-розвивального навчання

спеціального загальноосвітнього закладу: навч.-метод. посіб. / укл. : О.В. Чеботарьова, І.В. Гладченко, Г.О. Блеч, С.В. Трикоз. – К., 2016. – 5,5 др.арк.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями розумового розвитку

(Укл.: О.В. Чеботарьова, І.В. Гладченко, Г.О. Блеч та ін.)

Навчально-методичний посібник «Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями розумового розвитку» було розроблено з метою реалізації «Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», впровадження ідей якої сприятиме підвищенню якості освіти дітей з порушеннями розумового розвитку. Охарактеризовано зміст та алгоритм процесу оцінювання навчальних досягнень школярів початкової ланки освіти. Відзначено, що при оцінюванні навчальних досягнень учнів з порушеннями розумового розвитку (легким і помірним ступенем розвитку) необхідно враховувати володіння ними як предметними знаннями, так і соціальною та життєвою компетенціями, що виражаються у дієвості знань, умінь і навичок, мотивацій щодо успішного засвоєння різних видів навчальної діяльності та сприянні соціальній адаптації в подальшому.

Посібник адресовано фахівцям спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів, науковцям, викладачам та студентам вищих навчальних закладів; широкому колу читачів, зацікавлених проблемами сучасної спеціальної педагогіки та психології.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями розумового розвитку: навч.-метод. посіб. / укл.: О.В. Чеботарьова, І.В. Гладченко, Г.О. Блеч, С.В. Трикоз, І.В. Бобренко та ін. . – К., 2016. – 1,3 др.арк.

Дидактичне забезпечення та організація уроків математики в початковій школі для сліпих дітей

(Гудим І.М.)

У посібнику висвітлено питання організації уроків математики для дітей з глибокими порушеннями зору. Презентовано засоби та методичні прийоми адаптації навчального матеріалу до пізнавальних можливостей дітей. Розкриваються особливості дотикового сприймання рельєфних зображень геометричних фігур; формулювання навчальних завдань, запитань, математичних схем та їх відтворення шрифтом Брайля.

Посібник адресовано фахівцям спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями зору, науковцям, викладачам та студентам вищих навчальних закладів; батькам дітей з порушеннями зору.

Гудим І.М. Дидактичне забезпечення та організація уроків математики в початковій школі для сліпих дітей: навч.-метод. посіб. – К., 2016. – 3,0 др.арк.

Психолого-педагогічне забезпечення соціально-психологічного клімату в колективі

(Горностай П.П., Горбунова В.В., Чорна Л.Г., Циганенко Г.В. та ін.)

Навчально-методичний комплекс присвячений практичним методам оптимізації соціально-психологічного клімату в різноманітних малих групах, що є колективними суб'єктами освітнього процесу й утворюють соціально-психологічну структуру освітнього середовища. Матеріали спецкурсу розроблено з урахуванням сучасних теоретичних знань та практичних розробок соціальної психології з метою забезпечення соціально-психологічного клімату в колективі. Особлива увага приділяється проблемам групової взаємодії, групових конфліктів, ціннісно-рольових феноменів, розвитку групи та особистості в групі. Серед завдань спецкурсу – оволодіння технологіями роботи з групами, а саме: методами дії, арт-терапевтичними методами, рольовими іграми, методами роботи з груповою динамікою тощо.

Упровадження навчально-методичного комплексу сприятиме підвищенню соціально-психологічної компетенції практиків, які працюють з групами.

Адресовано практичним психологам системи освіти, педагогам і керівникам системи освіти та всім, хто цікавиться проблемами малих груп і соціально-психологічного клімату.

Психолого-педагогічне забезпечення соціально-психологічного клімату в колективі : Навчально-методичний комплекс спецкурсу для слухачів інститутів післядипломної педагогічної освіти [Електронний ресурс] / П.П. Горностай, В.В. Горбунова, Л.Г. Чорна, Г.В. Циганенко, О.Л. Коробанова, О.Т. Плетка. – ІСПП НАПН України, 2016. – Режим доступу: <http://gorn.kiev.ua/group/biblio.html>.

Інститут професійно-технічної освіти НАПН України

Будова автомобіля : електронний підручник для ПТНЗ

(Радкевич В.О., Юрженко В.В., Кононенко А.Г.)

Викладено основний матеріал із дисципліни «Будова автомобіля», подано двадцять одну тему, які повністю відповідають вимогам чинної навчальної програми. За формою структура тем уніфікована, зміст відповідає віковим особливостям учнів професійно-технічних навчальних закладів. Розглядаються практичні роботи, завдання у яких розташовані від найлегшого до найскладнішого. Усі практичні завдання мають можливість самостійної перевірки отриманих знань. Значна увага приділяється вправам, рівноцінним щодо складності, але водночас дозволяють нараховувати вимоги щодо кваліфікаційних характеристик за рахунок їх різнобічності.

Упровадження електронного підручника сприятиме роботі викладача і майстра виробничого навчання системи професійно-технічної освіти під час професійної підготовки учнів, закріпленню та систематизації здобутих учнями знань як теоретичного, так і практичного спрямування.

Для викладачів, педагогічних працівників закладів професійно-технічної освіти, учнів професії «Слюсар з ремонту автомобілів».

Будова автомобіля : електронний підручник для ПТНЗ / В.О.Радкевич, В.В. Юрженко, А.Г. Кононенко – 3,5 др.арк. – К. : Інститут професійно-технічної освіти, 2016. – Систем. вимоги: IntelCori3-2100; Windows 7, 10. – Назва з титул. екрана. Режим доступу: <http://mechanic.pto.org.ua/>.

Інформаційні системи і технології в обліку: електронний підручник для ПТНЗ

(Карташова Л.А., Юрженко В.В., Гуралюк А.Г., Гуменна Л.С., Росток М.Л.)

У електронному підручнику викладено основний матеріал з дисципліни «Інформаційні системи і технології в обліку», Підручник містить теми, які дають можливість формування системи теоретичних і практичних знань у галузі побудови і функціонування інформаційних систем і комп'ютерних технологій та можливостей їх використання в обліку.

У електронному підручнику описано інформаційні технології розв'язання економічних задач із використанням процесора електронних таблиць Excel та за допомогою системи керування базою даних MS Access, практичне ведення бухгалтерського обліку на найважливіших ділянках.

Упровадження електронного підручника сприятиме роботі викладача і майстра виробничого навчання системи професійно-технічної освіти під час професійної підготовки учнів, закріпленню та систематизації здобутих учнями знань як теоретичного, так і практичного спрямування.

Для викладачів, педагогічних працівників закладів професійно-технічної освіти, учнів професії «Інформаційні системи і технології в обліку».

Інформаційні системи і технології в обліку: електронний підручник для ПТНЗ / Л.А. Карташова, В.В. Юрженко, А.Г. Гуралюк, Л.С. Гуменна, М.Л. Росток – 4,5 др.арк. – К. : Інститут професійно-технічної освіти, 2016. – Систем. вимоги: IntelCori3-2100; Windows 7, 10. – Назва з титул. екрану. Режим доступу: <http://bookkeeper.ivet-ua.science>.

ДОВІДКОВА ПРОДУКЦІЯ

СЛОВНИКИ

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України

**Інноваційна діяльність вчителя: термінологічний словник
(Огієнко О.І., Мільто Л.О., Калюжна Т.Г., Радченко Ю.Л. та ін.)**

Словник термінів побудований за алфавітно-гніздовою системою. В словнику, застосовуючи системний і міждисциплінарний підходи, подано актуальну фахову інноваційну термінологію як використовується у процесі навчання майбутнього вчителя з метою розвитку його креативного мислення, творчої активності саморефлексії, готовності до інноваційної педагогічної діяльності.

Упровадження словника термінів сприятиме формуванню професійних умінь і навичок вчителя, та підвищенню ефективності професійної їх підготовки.

Для викладачів, студентів педагогічних навчальних закладів.

Інноваційна діяльність вчителя: термінологічний словник / За ред. О.І. Огієнко; Авт. кол.: Огієнко О.І., Мільто Л.О., Калюжна Т.Г., Радченко Ю.Л., Красильник Ю.С., Котун К.В. – К., 2016. – 4,5 др. арк. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705798/>.

Інститут вищої освіти НАПН України

Електронний українсько-англійський словник-розмовник з науково-дослідницької діяльності

(Прохур Ю.З., Ярошенко О.Г., Корольов Б.І., Скиба Ю.А. та ін.)

В електронному українсько-англійському словнику-розмовнику підготовлено широке коло розмовних моделей, мовних зворотів та окремих слів за темою науково-дослідницької діяльності.

Електронний українсько-англійський словник-розмовник буде корисним для здобувачів, викладачів, дослідників у галузі вищої освіти та всіх фізичних і юридичних осіб, зацікавлених у її розвитку.

Електронний українсько-англійський словник-розмовник з науково-дослідницької діяльності / Укладачі: Прохур Ю.З., Ярошенко О.Г., Корольов Б.І., Невмержицький О.А., Скиба Ю.А., Тітаренко Н.Ю. – К., 2016. – 125 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/>.

Інститут професійно-технічної освіти НАПН України

Тезаурус професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу

(Пуховська Л.П., Леу С.О., Радкевич О.П., Шимановський М.М., за наук. ред. Пуховської Л.П., Бородієнко О.В.)

Тезаурус містить основні терміни в галузі професійної освіти і навчання, які застосовуються в європейському освітньо-науковому просторі на початку ХХІ століття. До видання увійшли ключові терміни, необхідні для компаративного дослідження розвитку національних систем професійної освіти і навчання в умовах європейської інтеграції. У їх тлумаченні автори зосереджуються на загальноєвропейському дискурсі щодо формування і реалізації загальних принципів й орієнтирів розвитку освіти відповідно з цілями, цінностями і завданнями навчання упродовж життя. Відбір термінів здійснювався з врахуванням ресурсів джерельної бази Європейського Центру професійної освіти і навчання.

Для розробників освітньої політики, науковців, керівників освітніх установ, роботодавців, учителів, викладачів, учнів професійних навчальних закладів.

Тезаурус професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу/ Пуховська Л.П., Леу С.О., Радкевич О.П., Шимановський М.М., за наук. ред. Пуховської Л.П., Бородієнко О.В. – К.: Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2016. – 50 с.

ДОВІДНИКИ, БІБЛОГРАФІЧНІ ПОКАЖЧИКИ, ІНФОРМАЦІЙНІ БЮЛЕТЕНІ

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України

Естетичні та етичні чинники розвитку професійного досвіду викладачів вищих педагогічних навчальних закладів

(Штома Л.Н.)

У покажчику представлено основні публікації українських науковців з проблем розвитку професійного досвіду викладачів вищих навчальних закладів на етико-естетичних засадах за останні десятиліття (1991 – 2016 рр.). Акцентовано увагу на представленні наукових, навчально-методичних праць співробітників ІПОД НАПН України, присвяченим проблемі етичних та естетичних чинників розвитку професійного досвіду викладачів.

Адресовано викладачам вищих педагогічних навчальних закладів, інститутів післядипломної педагогічної освіти, студентам фізико-математичних факультетів, науковцям, аспірантам і докторантам.

Естетичні та етичні чинники розвитку професійного досвіду викладачів вищих педагогічних навчальних закладів: бібліографічний покажчик / Л.Н. Штома / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – 2016. – 5,0 др. арк.

Інститут вищої освіти НАПН України

Електронний покажчик з науково-дослідницької діяльності

(Б. Воронкова, Б. Корольов; за ред. О. Ярошенко)

У бібліографічному електронному покажчику зібрано актуальні статті з проблеми науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів, опублікованих у наукових періодичних виданнях та збірниках наукових праць, та розміщено анотації до них.

Бібліографічний електронний покажчик буде корисним для здобувачів, викладачів, дослідників у галузі вищої освіти та всіх фізичних і юридичних осіб, зацікавлених у її розвитку.

Електронний покажчик з науково-дослідницької діяльності: / Б. Воронкова, Б. Корольов; за ред. О. Ярошенко. – К. : Інститут вищої освіти НАПН України, 2016. – 27 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/>.

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

Порівняльна педагогіка в Національній академії педагогічних наук України: кроки зростання

(Овчарук О.В.)

Міжнародна сертифікація комп'ютерних користувачів як інструмент оцінювання їх інформаційно-комунікаційної компетентності

(Сороко Н.В.)

Електронні освітні ресурси комп'ютерно орієнтованого навчального середовища в умовах полікультурної освіти учнів

(Іванюк І.В.)

Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності вчителя через дистанційне навчання закладів післядипломної педагогічної освіти України

(Кравчина О.Є.)

Оцінювання ІК-компетентності вчителів та керівників шкіл у Великій Британії

(Малицька І.Д.)

Міжнародне дослідження комп'ютерної і інформаційної грамотності ICILS 2013 як інструмент оцінювання ІК-компетентності

(Гриценчук О.О.)

Інформаційні бюлетені містять відомості щодо сучасного стану інформатизації освіти України (світовий та вітчизняний вимір), інформацію

щодо міжнародних тенденцій використання ІКТ у навчальному процесі загальноосвітніх навчальних закладів в різних країнах світу при викладанні шкільних дисциплін та організації навчання, а також інформацію щодо електронних освітніх ресурсів для освітян, які можуть бути використані в шкільній практиці. Приклади та досвід практики використання засобів та змісту, що надають можливості ІКТ у країнах зарубіжжя, можуть слугувати вчителям у практичній роботі та при підвищенні кваліфікації.

Призначені для вчителів загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів та студентів вищих навчальних закладів, слухачів системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників, аспірантів та всіх інших учасників та організаторів освітнього процесу.

Овчарук О.В. Порівняльна педагогіка в Національній академії педагогічних наук України: кроки зростання. Інформаційний бюлетень № 1. – 2016. [Електронний ресурс]. / О.В. Овчарук, О.І. Локишина, Н.М. Авишенюк, О.В. Бородієнко / Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/165924>.

Сороко Н.В. Міжнародна сертифікація комп'ютерних користувачів як інструмент оцінювання їх інформаційно-комунікаційної компетентності. Інформаційний бюлетень № 2. – 2016 [Електронний ресурс] / Н.В. Сороко // Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/704052/>.

Іванюк І.В. Електронні освітні ресурси комп'ютерно орієнтованого навчального середовища в умовах полікультурної освіти учнів. Інформаційний бюлетень № 3. – 2016 / І.В. Іванюк // [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/704143/>.

Кравчина О.Є. Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності вчителя через дистанційне навчання закладів післядипломної педагогічної освіти України. Інформаційний бюлетень № 4. – 2016 [Електронний ресурс]. / О.Є. Кравчина // ІТЗН НАПН України, м. Київ. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/705220/>.

Малицька І.Д. Оцінювання ІК-компетентності вчителів та керівників шкіл у Великій Британії. Інформаційний бюлетень № 5. – 2016 [Електронний ресурс]/ І.Д. Малицька// ІТЗН НАПН України, м. Київ, Україна Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua>.

Гриценчук О.О. Міжнародне дослідження комп'ютерної і інформаційної грамотності ICILS 2013 як інструмент оцінювання ІК-компетентності. Інформаційний бюлетень № 6 – 2016 [Електронний ресурс]/ О.О. Гриценчук, І.Д. Малицька // ІТЗН НАПН України, м. Київ, Україна. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua>.

Електронний довідник: поради щодо використання електронних ресурсів у навчально-виховній діяльності (для педагогічних працівників закладів ПТО)

(Зуєва А.Б., Кононенко А.Г., за ред. Л.В. Липської)

В електронному довіднику викладено поради щодо використання електронних ресурсів та проектування інформаційно-освітнього середовища закладів професійно-технічної освіти, зорієнтованого на підвищення ефективності використання електронних ресурсів у навчально-виховній діяльності. Висвітлено законодавчу базу створення інформаційно-освітнього середовища, його структуру та функції для системи професійно-технічної освіти, вказано основні терміни та поняття інформаційно-освітнього середовища, рекомендовану літературу.

Упровадження електронного довідника сприятиме формуванню в педагогічних працівників закладів професійно-технічної освіти професійних знань і навичок щодо використання електронних ресурсів у навчально-виховній діяльності за використання інформаційно-освітнього середовища.

Для науковців у галузі педагогіки професійної освіти, викладачів, педагогічних працівників закладів професійно-технічної освіти, докторантів, аспірантів.

Електронний довідник: поради щодо використання електронних ресурсів у навчально-виховній діяльності (для педагогічних працівників закладів ПТО) / А.Б. Зуєва, А.Г. Кононенко [за ред. Л.В. Липської] – 3,5 др. арк. – К. : Інститут професійно-технічної освіти, 2016. – Систем. вимоги: IntelCori3-2100; Windows 7, 10. – Назва з титул. екрана. Режим доступу: <http://diagnost.pto.org.ua/>.

***Український науково-методичний центр практичної
психології і соціальної роботи***

Статистичний бюлетень показників розвитку психологічної служби та психолого-медико-педагогічних консультацій за 2015-2016 навчальний рік (Горленко В.М., Лунченко Н.В., Мельник А.А. та ін.)

Матеріали, які містяться у бюлетені, створюють вичерпну картину розвитку психологічної служби і системи психолого-медико-педагогічних консультацій в усіх регіонах країни, показуючи при цьому досягнення і проблемні питання. Подана інформація є важливою для управлінців системи освіти, оскільки дозволяє обґрунтовано планувати розвиток окремих її секторів; науковцям НАПН України і викладачам вищих навчальних закладів для розробки методик і методів навчально-виховної та корекційно-розвиткової роботи.

Перша частина бюлетеня містить показники розвитку психологічної служби системи освіти на кінець 2015-2016 навчального року. Представлені таблиці демонструють динаміку чисельності практичних психологів і соціальних

педагогів навчальних закладів у порівнянні з минулим навчальним роком; свідчать про освітній і кваліфікаційний рівень, показують роботу практичних психологів і соціальних педагогів з дітьми, батьками та педагогами.

У другій частині розкривається діяльність психолого-медико-педагогічних консультацій, наведено статистичні дані щодо виявлення та діагностичного вивчення дітей з порушеннями психофізичного розвитку, аналізуються виявлені види порушень у дітей, їх поширеність та домінування в різних регіонах України.

Для управлінь (департаментів) освіти і науки обласних та Київської міської державних адміністрацій, регіональних інститутів післядипломної педагогічної освіти, місцевих органів управління освітою, керівників, педагогічних працівників, практичних психологів, соціальних педагогів дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладів системи освіти України.

Статистичний бюлетень показників розвитку психологічної служби та психолого-медико-педагогічних консультацій за 2015-2016 навчальний рік / [Горленко В.М., Лунченко Н.В., Мельник А.А. та ін.]. – К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2016. – 49 с.

**Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В. О. Сухомлинського**

Довідник науково-інформаційної й видавничої діяльності та основних заходів освітянських бібліотек МОН України та НАПН України

(Біла Л.О., Хемчян І.І.)

У довіднику представлено інформацію про науково-інформаційну й видавничу діяльність, а також про заходи міжнародного, всеукраїнського та обласного рівнів, які бібліотеки організовують для сприяння інноваційному розвитку системи національної освіти, підвищення якості інформаційного обслуговування педагогічних та науково-педагогічних кадрів, удосконалення професійної діяльності фахівців книгозбірень освітянської галузі України.

Довідник стане в пригоді бібліотечним працівникам, методистам з бібліотечних фондів управлінь освіти і науки обласних та міських держадміністрацій, іншим освітянам, що займаються розвитком педагогічної науки, освіти і практики.

Довідник науково-інформаційної й видавничої діяльності та основних заходів освітянських бібліотек МОН України та НАПН України [Електронний ресурс] / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В.О. Сухомлинського ; [уклад.: Біла Л.О., Хемчян І.І. ; наук. ред. Заліток Л.М.]. – Київ : [б. в.], 2016. – 103 с. – Режим доступу: <http://dnrb.gov.ua/wp-content/uploads/2016/12/directory-2016.pdf>, вільний. – Назва з екрана.

Підручники і навчальні посібники з природничо-математичних предметів для початкових і середніх навчальних закладів (1918–1945 рр.) з фонду Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

(Бондарчук О.Б., Гулак В.М., Домбровська Л.В. та ін.)

Видання репрезентує підручники й навчальні посібники українською, російською, болгарською, молдавською, німецькою, польською мовами 1918–1945 рр. з природничо-математичних предметів, які зосереджені у фонді бібліотеки, розкриває їх дидактичну й методичну спрямованість і зміст. Каталог є основою джерельної бази для фундаментальних і прикладних наукових розвідок з історії національної освіти. Матеріал згруповано у двох розділах: «Бібліографія підручників і навчальних посібників 1918–1945 рр.» і «Допоміжні покажчики».

Каталог стане в пригоді науковцям, науково-педагогічним і бібліотечним працівникам, практикам освітньої галузі, книгознавцям, студентам й усім, хто цікавиться проблемами розвитку вітчизняної освіти загалом і підручникотворення зокрема.

Підручники і навчальні посібники з природничо-математичних предметів для початкових і середніх навчальних закладів (1918–1945 рр.) з фонду Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського : каталог / НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського ; [упоряд.: та ін. ; наук. консультант Сухомлинська О.В. ; наук. ред. Березівська Л.Д.]. – Київ : [б. в.], 2016. – 405 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/166148/>. – Назва з екрана.

Провідні освітянські бібліотеки України в дзеркалі статистики

(Біла Л.О. , Хемчян І.І.)

Оглядове видання вміщує статистичну й аналітичну інформацію про діяльність провідних освітянських бібліотек різних типів за 2015 рік, зокрема: Львівської та Миколаївської науково-педагогічних бібліотек, спеціальних наукових педагогічних бібліотек установ НАПН України, бібліотек ОІППО, бібліотек вищих навчальних закладів III і IV рівнів акредитації педагогічного та інженерно педагогічного профілів. У виданні представлено діяльність бібліотек з питань формування, зберігання й використання документних фондів на паперових та електронних носіях; створення довідково-пошукового апарату; науково-інформаційного та бібліотечно-бібліографічного забезпечення національної освіти, педагогічної науки і практики; упровадження інформаційно-комунікаційних технологій і комп'ютеризації бібліотечно-інформаційних процесів; кадрового забезпечення, підвищення кваліфікації тощо.

У виданні проаналізовано й узагальнено статистичну інформацію за 2015 р., подано рекомендації, що по суті є науково-методичною програмою для удосконалення й оптимізації діяльності бібліотек.

Видання стане в пригоді керівникам та іншим фахівцям книгозбірень мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України

Провідні освітянські бібліотеки України в дзеркалі статистики : огляд. видання / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В.О. Сухомлинського ; [уклад.: Л.О. Біла, І.І. Хемчян ; наук. ред. І.Г. Лобановська]. – Київ : [б. в.], 2016. – 108 с.

**Науково-інформаційна діяльність бібліотек: теорія й практика
(Самчук Л.І., Вербова В.В., Горбенко Н.А., Лога Т.В.)**

Бібліографічний покажчик «Науково-інформаційна діяльність бібліотек: теорія й практика» підготовлено в межах серії «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек». Видання присвячено теоретичним і практичним аспектам науково-інформаційної діяльності бібліотек.

Основний зміст покажчика розкрито в шести розділах, до яких включено бібліографічні записи чинних законів України та підзаконних нормативно-правових актів, згрупованих за принципом верховенства права й абеткою назв, та стандартів у галузі науково-інформаційної діяльності, чинних в Україні станом на 6 січня 2016 р., видань, в яких розглянуто теоретичні аспекти науково-інформаційної діяльності бібліотек, розкрито зміст основних понять у галузі бібліотечної теорії та практики, висвітлено питання розвитку термінології бібліотечно-інформаційної сфери у зв'язку з активним упровадженням нових інформаційних технологій, охарактеризовано основні напрями бібліографічного обслуговування користувачів та види інформаційних послуг у бібліотеках.

У додатку до бібліографічного покажчика вміщено перелік періодичних та продовжуваних видань, використані для формування покажчика.

Покажчик адресовано науковцям, здобувачам освіти, студентам, працівникам освітянських бібліотек, які займаються науково-інформаційною діяльністю, і всім, хто цікавиться цим питанням.

Науково-інформаційна діяльність бібліотек: теорія й практика : бібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського; [упоряд.: Самчук Л.І., Вербова В.В., Горбенко Н.А., Лога Т.В. ; наук. консультант Савенкова Л.В. ; наук.ред. Зозуля С.М. ; бібліогр. ред. Самчук Л.І. ; рецензент Прокопенко Л.С. ; літ. ред. Редько-Шпак Л.В. – Київ : [ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського], 2016. – 162 с. – (Серія «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек» ; вип. 15).

**Спеціалізовані вчені ради як складник розвитку Інституту педагогіки
Національної академії педагогічних наук України (1994–2014)**

(Березівська Л.Д., Гавриленко Т.Л., Заліток Л.М., Левченко Н.Г. та ін.)

Видання підготовлено до 90-річчя створення Інституту педагогіки НАПН України, де протягом 1994–2014 рр. захищено 694 дисертації, що свідчить про його значну роль у підготовці науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.

Бібліографічний покажчик містить відомості про захищені дисертації на здобуття наукових ступенів кандидата й доктора педагогічних наук за спеціальностями: 13.00.01 – «Загальна педагогіка та історія педагогіки», 13.00.04

– «Теорія та методика професійної освіти», 13.00.09 – «Теорія навчання», 13.00.02 – «Теорія та методика навчання (історія та суспільствознавчі дисципліни; географія; українська література; українська мова; російська мова; зарубіжна література; теорія і методика навчання технологій; технічні дисципліни; хімія)».

Видання розраховане на науковців, викладачів, докторантів, аспірантів.

Спеціалізовані вчені ради як складник розвитку Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України (1994–2014) : [наук.-доп. показжч.] / Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В.О. Сухомлинського, Ін-т педагогіки НАПН України ; [уклад.: Березівська Л.Д., Гавриленко Т.Л., Заліток Л.М. та ін.] ; наук. консультант Сухомлинська О.В.; наук. ред.: Березівська Л.Д., Топузов О.М. ; бібліогр. ред. О.С. Покусова]. – Київ : Корзун Д.Ю., 2016. – 452 с. – Режим доступу: http://dnrb.gov.ua/.../uploads/2016/05/specializovani_2016.pdf. – Назва з екрана.

Дошкільна освіта як складова системи безперервної освіти України (2007-2014)

(Філімонова Т.В., Тарнавська С.В., Страйгородська Л.І., Мушка О.В. та ін.)

Перший випуск науково-допоміжного бібліографічного показника «Дошкільна освіта як складова системи безперервної освіти України (1991–2006)» видано у 2009 р., де подано комплексний, ретроспективний огляд праць з дошкільної освіти України. Пропоноване видання продовжує розкриття теми дошкільного навчання й виховання. У показнику представлено матеріали про нормативно-правове та організаційно-методичне забезпечення системи шкільної освіти України, становлення й розвиток дошкільної педагогіки як науки, вміщено матеріали про сучасний стан дошкільної освіти (тенденції, перспективи, інновації).

Показник призначено для наукових працівників, викладачів, студентів, аспірантів, керівників дошкільних навчальних закладів, вихователів-методистів, фахівців суміжних галузей, а також для всіх, кого цікавлять питання дошкільної освіти.

Дошкільна освіта як складова системи безперервної освіти України (2007–2014) : наук.-допом. бібліогр. показжч. Вип. 2 / НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського ; [упоряд.: Тарнавська С.В., Бондар Л.М., Будніченко Г.В., Деревянко Т.М., Мушка І.В., Філімонова Т.В., та ін. ; наук. ред. Березівська Л.Д.]. – Київ, 2016. – 25 др. арк.

Андрій Миколайович Гуржій (до 70-річчя від дня народження) (Страйгородська Л.І., Прохоренко О.М.)

У бібліографічному показнику висвітлено наукові здобутки та результати професійної діяльності Андрія Миколайовича Гуржія – доктора технічних наук, професора, віце-президента НАПН України, дійсного члена (академіка) НАПН України, заслуженого працівника народної освіти України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки. Представлено науковий доробок ученого, напрацьований упродовж 1971–2016 рр., який налічує близько 600

наукових та науково-методичних праць, серед яких монографії, підручники і навчальні посібники, авторські свідоцтва на винаходи і патенти. Також до видання увійшли відомості про наукову школу вченого, під керівництвом якого підготовлено 3 доктори і 17 кандидатів наук.

Матеріал зібрано в чотирьох розділах, які мають суцільну нумерацію бібліографічних записів. Окремо представлено відомості про життєвий шлях, науково-педагогічну та громадську діяльність Андрія Миколайовича.

Видання адресовано вченим, докторантам, аспірантам, викладачам вищих навчальних закладів, студентам і всім, кого цікавить питання теорії й методики навчання інформатики, впровадження у навчальний процес телекомунікаційних та інформаційних комп'ютерних технологій і засобів навчання.

Андрій Миколайович Гуржій (до 70-річчя від дня народження) : бібліогр. показч. / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В.О. Сухомлинського; [упоряд.: Страйгородська Л.І., Прохоренко О.М. ; наук. ред. Добко Т.В. ; авт. вступ. ст. В.Ю. Биков ; літ. ред. Редько-Шпак Н.М.]. – Київ : [б. в.], 2016. – 156 с. – (Серія «Академіки НАПН України»; вип. 26).

**Сухомлинська Ольга Василівна : до 70-річчя від дня народження
(Заліток Л.М., Покусова О.С.)**

У бібліографічному показчику із серії «Академіки НАПН України» представлено науковий доробок О.В. Сухомлинської – доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена НАПН України, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка-секретаря Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України. Видання містить бібліографію праць ученого: монографії, підручники, навчально-методичні посібники, довідкові видання, статті в довідкових виданнях, збірниках наукових праць і періодичних виданнях, а також публікації про її науково-педагогічну та громадську діяльність. Наукова школа О.В. Сухомлинської представлена дисертаціями та авторефератами дисертацій на здобуття наукових ступенів докторів та кандидатів педагогічних наук, виконаних під її науковим керівництвом. До показчика включено твори В.О. Сухомлинського, упорядковані Ольгою Василівною Сухомлинською.

Видання адресовано педагогічним та науково-педагогічним працівникам, докторантам, аспірантам, студентам та всім, хто цікавиться питаннями історії освіти й педагогічної думки, теорією та методикою виховання, сухомлиністикою.

Сухомлинська Ольга Василівна: до 70-річчя від дня народження : бібліогр. показч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського; [упоряд.: Заліток Л.М., Покусова О.С. ; наук. ред. Березівська Л. Д. ; бібліогр. ред. Заліток Л.М. ; літ. ред. Редько-Шпак Н.М.]. – Київ, 2016. – 140 с.